SARDARABAD

BUENOS AIRES
AÑO XIII
Nº
Miércoles
17 de
Agosto
de
1988

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET

Comunicado conjunto de las sedes apostólicas de Echmiadzin y Cilicia

En la Silla Madre de San Echmiadzin, desde el 30 de junio y hasta el 3 de julio, en un clima de amor fraterno y de mutuo entendimiento, tuvieron lugar negociaciones entre los representantes de la Silla Madre y la Sede de la Gran Casa de Cilicia, teniendo como tema la necesidad de reforzar la unión interna de la Iglesia Apostólica Armenia y la copartipación.

Se decidió presentar un informe con los resultados al Catolicós de Todos los Armenios y al de la Gran Casa de Cilicia, para su examen y decisión.

En las tratativas tomaron parte por la Santa Sede de Echmiadzin:

1.Monseñor Torkom Manoukian, 2.Monseñor Vatché Hovsepian, 3.Monseñor Nersés Bozabalian, 4.Profesor Hagop Papazian, 5.Sr. Nubar Dozartian

Por la Casa de Cilicia

1.Monseñor Mesrob Ashdjian, 2.Monseñor Mesrob Keshishian, 3.Monseñor Zareh Aznavorian, 4.Sr. Ieryant Pambukian, 5.Voskeperan Arzumanian.

Echmiadzin, Armenia, 3 de Julio de 1988

Secretaria de la Comisión Conjunta

D. JOSE DE SAN MARTIN

17 AGOSTO - 1988

...San Martín, grande y sereno, alto y de tez oscura; de soberanos, penetrantes ojos; de selvoso y negrísimo cabello; la nariz prominente y aguileña; los labios finos, llenos siempre de enérgicas y vívidas palabras; y en su levita azul con charreteras y pantalones de galón de oro, militar imperante, austero y culto, de tan visibles dotes, que con oirle hablar aparecía su superioridad considerable entre con contemporáneos.

José Marti

Mensaje

La 17ª Convención General de ODLA al pueblo Armenio

En estos días significativos en que se registran acontecimientos históricos en la vida de nuestro pueblo, nuestro Partido, con 67 años de existencia, ha concluído en Montreal su 17ª Convención General de Delegados que contó con la participación de la totalidad de ellos y con la presencia de representantes de todos los medios de prensa difundidos en el mundo, habiendo examinado exhaustivamente todos los problemas pan-armenios que conmueven a la Madre Patria y a la Diáspora.

La Convención, evaluando la actuación del Partido durante los últimos 6 años, concluyó en que ella corresponde a los grandes intereses del pueblo armenio y confirmó, con satisfacción, que ha continuado de manera consecuente el camino del patriotismo incorruptible en la firme defensa de la Causa Armenia y de los intereses nacionales, de acuerdo con la visión realista que lo caracteriza.

En una etapa en que sobre todo la Diáspora sufre el sacudimiento de la inestabilidad de la tabla de valores y del resultado de un injustificable y condenable derroche de los valores y riquezas de los armenios, la Convención considera saludable la disminución de tensiones en la vida política durante el último año, especialmente entre las dos superpotencias, a pesar de los choques armados que ocurren en algunas partes del Tercer Mundo o las crisis civiles o la miseria dominante en otras partes, juntamente con no claras injusticias sociales, hallando en esta moderación perspectivas que llenan de esperanza a la humanidad y, por consecuencia, que permiten esperar un desarrollo pacífico en orden al bienestar de nuestro pueblo.

continúa en págs. 2 y 3

COMUNICADO OFICIAL DE O.D.L.A.

Por los últimos acontecimientos en el problema de Gharabagh

Respondiendo al derecho de autodeterminación de los pueblos, basado en los artículos de la Constitución Soviética, y al reclamo unánime del Pueblo Armenio que propone la corrección de una injusticia histórica, la decisión injusta e inadmisible del Sóviet Supremo de la URSS, del 18 de julio, pone a toda la armenidad ante una nueva etapa, de Stepanakert a Erevan, de Bakú hasta el rincón más lejano de la Diáspora. Al mismo tiempo, sacude la fe de nuestro Pueblo

continúa en pág. 3

Hrach Setrakian recibió la Medalla de los Santos Sahag-Mesrob

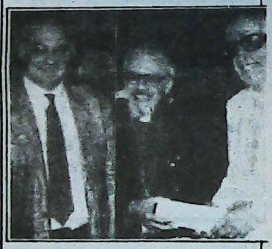

Hrach Setrakian, de El Líbano, antiguo miembro de ODLA y reconocido líder de la comunidad armenia, acaba de ser honrado por S.S. Vazkén I° con la medalla de los santos Sahag-Mesrob.

La ceremonia de entrega tuvo lugar en el Centro Cultural Tekeyan, de Montreal, en presencia de numerosos amigos y colaboradores.

El Arzobispo Vazkén Keshishian, Primado de la Iglesia Armenia en Canadá, hizo entrega de esta distinción al tiempo que reseñó aspectos de la vida y actividad del señor Setrakian, a quien conoce desde hace cuatro décadas.

Por su parte, el señor Arshavir Gundjian, miembro de la Asociación Cultural Tekeyan local, leyó la Bula por la cual Su Santidad confiere este honor tan especial.

Al responder el señor Setrakian a los conceptos expresados en su homenaje, agradeció al Catholicós por el honor conferido, manifestando que se sentía muy gratificado por poder servir al pueblo armenio.

Mensaje

La 17ª Convención General de O.D.L.A. al pueblo Armenio

La Convención, en una consideración especial, manifiesta su alegría por la extensión de la democracia y de los movimientos de reforma socio-económica en la URSS y en la Madre Patria, viendo en ellos la realización de nuestras esperanzas y la victoria, no sólo de los principios democráticos y liberales adoptados por nuestro Partido, sino también de los métodos realistas y firmes convicciones profesados por nosotros, porque las peripecias y realizaciones actuales, independientemente del vuelco inadmisible que tomó el tema de Gharabagh, constituyen la confirmación de nuestra posición adoptada desde el año 1921 hacia el Pueblo y el gobierno de la Madre Patria. Así como la confirmación de nuestra prédica patriótica innegociable.

Al mismo tiempo, con profunda preocupación y gran decisión para enfrentar las situaciones así surgidas y la toma en cuenta de las nuevas condiciones que se presentan a nuestra intención de reorganizar nuestra vida política nacional en la Diáspora, la Convención examinó la emigración que desangra y agota a nuestro Pueblo. Y consideró asimismo los trasplantes masivos a la Diáspora que, debido a las crisis políticas de Medio Oriente, que tienen lugar de Oriente Cercano hacia el Oeste, complican aún más nuestra tarea de preservación nacional.

Uno de los puntos más importantes tratados por la Convención fue la Causa Armenia, que ya ha entrado en una nueva etapa. En efecto, si por un lado la conocida decisión del Tribunal Permanente de los Pueblos, en París, y la del Parlamento Europeo, en Estrasburgo, llevaron -vía Armenia Occidental confiscada por Turquía- nuestra lucha reclamatoria a un nuevo nivel, confirmando una vez más la racionalidad de la convicción de nuestro Partido de que a través de los medios políticos y diplomáticos se puede y se debe proseguir la Causa Armenia, a nivel de Pueblo y Parlamento, las voces reclamatorias elevadas por la reunificación de esa región con la Madre Patria, pusieron el asunto conocido por el nombre de **"territorios internos"** en un nuevo marco, al tiempo que unieron al pueblo de la Madre Patria con el de la Diáspora en un sólo reclamo.

La 17ª. Convención de la O.D.L.A. ratifica que para ella son objetivos supremos el fortalecimiento de la Madre Patria y la prosperidad de su economía, que el pueblo armenio no corra ningún riesgo físico y que se cuide la preservación de nuestra identidad nacional, así como la realización de nuestros derechos imprescriptibles, que se fortalezcan los lazos espirituales y culturales entre la Madre Patria y la Diáspora, así como la reunificación de los armenios diseminados a través del mundo con la tierra Madre y, en consecuencia, adoptó las siguientes resoluciones:

a)ARMENIA SOVIETICA

La Armenia Soviética, con sus brillantes avances y sus vencibles dificultades, así como con sus defectos corregibles, es la Patria de toda la armenidad. Ella constituye la sola garantía de la perduración nacional de nuestro pueblo y la base de la restaurada soberanía del Estado Armenio, y el punto de partida de la solución de la Causa Armenia.

Consideramos saludable el movimiento reformista socio-económico de los últimos años de la Madre Patria, y viéndolo como un paso positivo hacia la democracia y el liberalismo llamamos a todo el pueblo armenio a recibir con interés y racionalidad todo desarrollo en este sentido.

A pesar del hecho de que los principios socio-económicos profesados por nuestro Partido son distintos de los actualmente aplicados en la Armenia Soviética, seguimos considerando inquebrantable la actitud tradicionalmente positiva del Partido hacia la Madre Patria.

Al mismo tiempo, consideramos como nuestro deber el criticar públicamente todo aspecto negativo, trabajando y colaborando, si fuera necesario, para suprimirlo. Todo ello en el interés del bienestar del pueblo residente en la Madre Patria y por el fortalecimiento de la misma Madre Patria.

b)EL LITIGIO TERRITORIAL ARMENIO

Reiteramos nuestro reclamo de reunificación de todos los territorios históricamente armenios que aún permanecen bajo la autoridad de Repúblicas Soviéticas limítrofes de Armenia.

Saludamos con entusiasmo al movimiento de todo el pueblo armenio que se movilizó para reclamar la reunificación de Gharabagh con Armenia Soviética, y manifestamos nuestro total apoyo al reclamo simultáneo de los Parlamentos de la región autónoma de Gharabagh y de la Armenia Soviética, considerándolo como un principio alentador para la justa solución del problema conocido como **"territorios interiores"**, que se logrará en el tiempo, pacíficamente y por medios legales.

En esta oportunidad reclamamos del Gobierno Central de la URSS, corregir el punto de vista totalmente infundado y erróneo introducido en la historiografía soviética, que tiende a atribuir la pertenencia del Montañoso Gharabagh a Azerbaijan y, luego, dar la definitiva solución sobre bases justas, reunificando la zona autónoma del Montañoso Gharabagh con la Armenia Soviética.

Por consiguiente, continuamos en una actitud sin concesiones en cuanto a los firmes reclamos por el reconocimiento del Genocidio Armenio y la devolución de los territorios confiscados de Armenia Occidental.

En esta etapa, cuando el Estado Turco ya ha agravado la situación con su prédica antiarmenia para adulterar la historia y hace denodados esfuerzos para lograr una participación como miembro del Parlamento Europeo, contorneando la condición impuesta de reconocimiento del Genocidio Armenio, movilizamos nuestros recursos humanos y materiales para imponer a Turquía, por medios políticos y diplomáticos, ese reconocimiento del Genocidio Armenio.

Y para lograr ese efecto, llamamos a nuestro Pueblo para que se reúna alrededor de los organismos creados para la prosecución de la Causa Armenia, a fin de dedicarse totalmente a los trabajos de esclarecimiento de la imprescriptible y justa Causa Armenia, y para realizar acciones documentales-científicas que afirmen el fundamento verdadero de esa Causa.

También en esta etapa, consideramos imperativo la coordinación de los trabajos de prosecución de la Causa Armenia en la Diáspora, por parte de un organismo central representativo de toda la Diáspora.

c)REUNION NACIONAL Y EMIGRACION

Continuamos firmemente adheridos al principio de reunión masiva de toda la armenidad en la Patria, y considerando nefasta desde el punto de vista nacional la emigración desde el territorio de Armenia Soviética, que ya ha tomado una apreciable dimensión, hemos resuelto:

I)No ahorrar esfuerzos para tratar de lograr de la autoridad armenia una acción destinada a suprimir todos los motivos socio-económicos que incitan a la emigración.

II)Aclarar a los emigrantes las duras decepciones, para atenuar el movimiento de emigración y, más aún, con el deseo de detenerlo si fuera posible.

VIDEO Y FOTOGRAFIAS
VIDEOLOOK
JUNIN 49 - 3° "J"
TEL. 953-4135 / 258-8786
PUBLICIDAD
SOCIALES
RETRATOS

DAMNIFICADOS
Autos y Camiones robados
Erevan S.A. los localiza en cualquier parte del país
•Verificación por Rayos Laser
•Sistema Computarizado
Sarandí 461, 2° A Capital TE. 941-9969 - 42-3915
-Atención las 24 horas-

Doctor
Luis H. Vertanessian
Escribano
Nueva dirección
Florida 375, 4°
Tel. 334-5726/28

JOTOR SA
INVERSORA - FINANCIERA
La Empresa Líder del Mercado Inmobiliario
CENTRAL: Av. Callao 836
BELGRANO: Av. Cabildo 300
CABALLITO: Av. Rivadavia 4309
VICENTE LOPEZ: Av. Maipú 1601
T.E. 41-8671/6093/5312
T.E. 771-4695 · 773-2748
T.E. 981-4536/3288
T.E. 795-0934

Final del Mensaje de ODLA al Pueblo Armenio

(II)Acercar a los armenios emigrados a nuestra vida ional, incitándolos a traba- por la preservación na- nal.

OS DEBERES CIVILES Y PRESERVACION NA- NAL

Por la aplicación consecuen- le la conducta tradicional nuestro Partido, seguire- s preconizando y ayudando manera práctica a que to- los armenios de la Diáspo- aunque conservando su le- d cívica hacia la autoridad los países en donde residen, en participación efectiva a vida socio-económica lo- para promover de manera fructífera los trabajos de ervación nacional y para vertir las comunidades de iáspora en poderosas co- vidades.

Hemos decidido en el pre- te, como lo hicimos en el sado y lo haremos en el fu- o, hacer uso de todos los re- sos legales disponibles para servar nuestra educación estral y nuestros derechos el desarrollo educativo y cultural, los cuales están garantizados por los principios adoptados por la ONU y los respectivos convenios internacionales.

e)LA IGLESIA ARMENIA

Consideramos a la Iglesia Apostólica Armenia como un factor moral, espiritual y nacional muy vital, para realizar la unión de nuestro Pueblo alrededor del ejemplo espiritual y cultural que brinda la Santa Sede de Echmiadzin.

Por consecuencia, continuaremos nuestros esfuerzos para preservar los derechos jerárquicos y el super-trono del Catolicosado de todos los Armenios, reservándonos el derecho de censurar a los sacerdotes que adoptan una conducta nefasta e irresponsable.

Considerando que desde 1956, la escisión que predomina en la Iglesia Armenia por la conducta ilegal y desdichada de la Sede de Cilicia todavía no ha hallado solución, seguimos considerando ilegal la presencia de ese Catolicosado y nos oponemos a esta presencia usurpadora y a su política expansionista hacia las diócesis tradicionalmente sujetas a la Santa Sede. Consideramos imprescindible la preservación sin mácula, de carácter democrático, de la Iglesia Apostólica Armenia, registrando con dolor la desobediencia del Patriarca Yeghishé Arzobispo Derderian, de Jerusalén a la instrucción pontifical respecto a la crisis de Jerusalén, y su permanente actitud de ataque.

Pero, aún considerando plenamente condenables las conductas del Patriarca Yeghishé y del ex-canciller Shahé Arzobispo Adjemian, apoyamos la actividad instructiva, educativa y cultural del Patriarcado de Jerusalén.

f)LOS PARTIDOS NACIONALES

Consideramos muy imprescindible la colaboración con todos los Partidos alrededor de los problemas de naturaleza y tamaño pan-armenios. Seguimos ajustando nuestra posición hacia cada partido, según la posición adoptada por él hacia la Madre Patria, la Santa Sede de Echmiadzin y nuestros supremos intereses nacionales.

g)UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA

Como en los primeros días de su fundación, seguimos colaborando estrechamente con esta organización de beneficencia y cultura -la más difundida y la más poderosa de la Diáspora-, apoyamos sin ninguna reserva su actividad nacional.

La 17ª Convención de la Organización Demócrata Liberal Armenia ha examinado el aparato organizativo de nuestro Partido y de las asociaciones auspiciadas por él y, después de haber confirmado con satisfacción que en la etapa pasada el número de nuestros órganos de prensa se ha multiplicado y que los nuevos Centros de la Asociación Cultural Tekeyan han abierto sus puertas al público en Montreal, Pasadena y Nueva York, que se han fundado nuevos clubes y círculos del Partido, que se realizaronn importantes inversiones en los trabajos de prosecución de la Causa Armenia, ha adoptado nuevas e importantes decisiones para ampliar aún más su cuerpo orgánico en la próxima etapa, a fin de convertir a los órganos de nuestra prensa en una presencia más influyente y dominante en la Diáspora y, especialmente, para continuar de manera incomparablemente poderosa los trabajos destinados a la concreción de nuestro **"Gran Sueño"**.

Comunicado Oficial de ODLA *viene de pág. 1*

el movimiento reformista socio-económico y de democratización *que se propaga en la Unión Soviética*, y que todo el pueblo armenio ha recibido con entusiasmo.

Nuestro Partido -la Organización Demócrata Liberal Armenia- reiterando su posición y continuando consecuentemente con su apoyo al reclamo justo de la población de la zona autónoma del Montañoso Gharabagh, sigue al mismo tiempo con profunda angustia los acontecimientos, y también la decepción y la aflicción de nuestro Pueblo, que sucedieron a la determinación del Sóviet Supremo.

Y hoy, en esta nueva etapa, nuestro Partido pide a todas las fracciones de nuestro Pueblo, una actitud realista, máxima sensatez y circunspección, para trasladar, mediante una cooperación estrecha entre el Estado y el Pueblo de la Madre Patria, nuestros reclamos a un terreno político-diplomático y así crear el poderoso pedestal -por la normalización y la restauración de las instituciones económicas y otras- capaz de garantizar la concreción de nuestros reclamos y aspiraciones.

Por otro lado, guiados por el imperativo fundamental de la preservación de la existencia física y los intereses supremos de nuestro Pueblo, reclamamos de la autoridad central de la Unión Soviética:

A)La revisión de la decisión del Sóviet Supremo del 18 de julio, y la anexión del histórico **Artsaj**, conocido bajo el nombre de "zona autónoma del Montañoso Gharabagh", a la Armenia Sovietica, haciendo nuestro el reclamo del Parlamento de Nogorny Gharabagh y de toda la armenidad, que le acompañó.

B)La severa condenación de las barbaries de tipo turco cometidas contra armenios, con la complicidad de las autoridades partidarias políticas locales... La aplicación de las penas máximas contra los responsables y la previsión de toda tentativa semejante desarmando a los elementos azerbaijanos que estuvieren armados.

C)La ejecución de las reformas económicas y culturales que el Sóviet Supremo había decidido realizar durante su sesión del 26 de marzo.

Estamos profundamente convencidos de que retornando a la vida normal en la Madre Patria, satisfaciendo los reclamos arriba mencionados se asegurará, sobre bases justas y sanas, la realización de los principios de fraternidad entre los pueblos de la familia soviética compuesta por múltiples nacionalidades.

24 de julio de 1988

Consejo Directivo Central de O.D.L.A.

Nuestro Partido, como nacido auténticamente de nuestro Pueblo y como expresión pura de las tendencias y deseos más sagrados, ha decidido seguir, desde sus posiciones de vanguardia, totalmente dedicado al servicio de nuestro Pueblo.

¡Viva siempre nuestro Pueblo con la Madre Patria!
¡Viva nuestro Partido dedicado al servicio de nuestro Pueblo!

27 de julio de 1988

Consejo Directivo Central de O.D.L.A.

U. G. A. B.

ARMENIA 1322 - BS. AS.

773-2820 y 772-2617

Comisión de Damas
30º Aniversario

Almuerzo

en el Restaurante de Asociación Argentina de Golf
Lunes 22 de Agosto - 11 hs.
Costanera Norte (entre Salguero y Av. Sarmiento)

Canasta - Bridge - Pinacle - Golf ...

"Coro Shnorhalí" de la UGAB
Programación de Agosto

Viernes 26, 21 hs. Sholem Aleijem

COMISION DE DEPORTES
(Horario de las actividades deportivas que se realizan en la Institución)
Lunes: Voley femenino: 17 a 20 horas
Voley masculino: 20.30 a 23 horas
Martes: Fútbol infantil: 17 a 19 horas
Fútbol mayores: 19 a 23 horas
Miércoles: Voley femenino: 17 a 20 horas
Voley masculino: 20.30 a 23 horas
Jueves: Basquetbol: 17 a 23 horas
Ping-Pong: (mas. y fem.): 20 a 23 horas
Viernes: Fútbol infantil: 17 a 19 horas
Fútbol mayores: 19 a 23 horas
Sábado: Basquet infantil: 9 a 11.30 horas
Voley masculino: 11.30 a 14 horas
Fútbol: 14 a 20 horas
Ping-Pong (mas. y fem.): 15 a 20 horas
Ajedrez: 16 a 20 horas

PROMOCION 1988

Tradicional Cena de los Viernes a partir de las 20.30
con los típicos platos de la cocina armenia
Armenia 1322

Asesoria técnica en riesgos industriales y contratación de seguros generales
ATENCION ESPECIAL A LA COLECTIVIDAD ARMENIA
Bme. Mitre 777 7º B. Capital
TE. 49-1942/1886

Alicia Guiragossian

Se encuentra en Buenos Aires la conocida escritora, autora de **Pedro Amor.** Llegó procedente de los Estados Unidos, especialmente invitada por UGAB para ofrecer la presentación de sus obras en el Auditorio Gulasarian, el día viernes 19 de agosto a las 21 horas, siendo organizado este evento por la Comisión de Damas.

De origen armenio nacida en la Argentina, radicada en EE.UU., abogada y escritora, incursiona en la poesia donde alcanza su punto más relevante. Obtuvo, entre otros premios, por su labor poética: mención de la Asociación de Escritoras Católicas de Buenos Aires, mención en los Juegos Florales de Mar del Plata. Su obra **Pedro Amor** (cuento-poemas dialogados), fue premiada en un concurso para autores nacionales en el Teatro Payró.

En Armenia fue huésped oficial del gobierno, su obra fue traducida por Vahakn Tavtian, y se publicó una antología de sus poemas, convirtiéndose en best-seller (diez mil ejemplares se agotaron en dos días). Fue incluida en una antología de poemas de amor (que abarca desde Lugones hasta Borges) publicada con el título de "Canto al Amor". Asimismo sus trabajos fueron traducidos al italiano, portugués, inglés, armenio, de su original versión castellana. Tiene libros inéditos, su obra es prolífica; esperamos su presentación única.

El gran Jacques Prevert dijo: **"Alicia Ghiragossian, un cometa, un sol, los buenos tiempos".**

¡Bienvenida a casa!

Jazmin H. de Huttner

Conclusión

POLITICA

El liberalismo pertenece a quienes lo defienden y lo ilustran

Guy Sorman

Concluye aqui este importante artículo en el que el ensayista Guy Sorman deja claramente establecidos los puntos fundamentales del liberalismo.

En resumen, puede uno preguntarse si hay que ser todavía liberal en la Argentina, habiendo sido esa palabra tan deteriorada por la Historia. Mi respuesta es que sí, con la condición de devolverle su verdadero sentido y de reconquistar su contenido. No existe palabra mejor ni tan magnífica si su significado vuelve a ser diáfano para el conjunto de la nación.

Esta reconquista supone dar forma a un proyecto sencillo y popular. Este proyecto podría organizarse alrededor de dos temas: el estado de derecho y la sociedad abierta.

LA INSTITUCION QUE FALTA

Los liberales no están en contra del Estado sino a favor del Estado de Derecho, un Estado que se tornaría al fin respetable y previsible. El verdadero debate no es, pues, entre régimen parlamentario o presidencial, sino entre Estado limitado o ilimitado. Dicho de otro modo, ¿cómo desembarazarse del caudillismo político o económico de manera perdurable?

Se me antoja que la respuesta ha de ser imaginativa. Lo que falta en la Argentina es una institución especial cuya única misión sería la de hacer respetar la Constitución y la de prohibir al poder que traspase sus fronteras naturales. En los Estados Unidos, ésa es la función de la Corte Suprema; pero en la Argentina la tradición judicial no es lo bastante fuerte como para cumplir una función semejante.

Propongo, pues, la creación de una especie de Senado constitucional, una tercera asamblea cuya única misión fuera la de hacer respetar el estado de derecho. Para que fuera legítima sería necesario que fuese elegida por sufragio universal, pero con un mandato prolongado y no renovable. Podría esperarse que, de ese modo, sus miembros estarían relativamente a cubierto de presiones.

Además del respeto del derecho, ese Senado debería tener bajo su control la emisión de moneda y la lucha contra la corrupción. No es necesario encarecer la importancia de esas dos funciones y la necesidad de aislarlas del contexto político de los partidos.

La apertura económica de un proyecto liberal me parece subordinada a ese antecedente político. Sin estado de derecho no creo que pueda esperarse un despegue económico del país.

La economía abierta podría organizarse en torno de cuatro temas: una moneda real,eliminación de trabas reglamentarias, un código de inversiones y retorno a la específica función social del Estado. Acerca de la moneda, he de señalar solamente que no puede haber estabilidad monetaria sin equilibrio del sector público y que, en consecuencia, toda "lucha contra la inflación" tiene que ser previamente una redefinición del sector público. No creo que la privatización lo permita. Esta es difícil, casi imposible de instrumentar ya sea porque no hay compradores o porque los riesgos de perturbación social son gigantescos.

MONOPOLIOS DEL ESTADO

La eliminación de las reglamentaciones oficiales me parece la mejor solución. Si el sector privado pudiera entrar en concurrencia directa con todos los monopolios públicos, el sector público tendría que adaptarse o desaparecer progresivamente, y el sector privado estaría obligado a demostrar fehacientemente su superioridad. Esta gestión sería progresiva y, por lo tanto, tolerable; sería también creativa de modo de arbitrar más empleos que los que suprimiera: este último aspecto es evidentemente fundamental.

He evocado en tercer lugar la necesidad de un código de inversiones que valdría tanto para la inversión nacional como para la extranjera. Podría colocarse bajo la fiscalización del Senado constitucional y permitiría exponer el problema de la deuda externa en perspectiva y no de manera retrospectiva. En efecto, no existe para esta deuda una solución milagro, aparte de la actual combinación de escalonamiento y conversión.

Lo importante es preguntarse en qué condiciones podrían volver a invertir en la Argentina los capitales nacionales e internacionales. Tal es el verdadero debate en un mundo en el que las oportunidades de inversión productiva se han tornado sumamente raras. ¿Cuál es la respuesta argentina a ese desafío?

Finalmente, es preciso concentrar la acción social del Estado sobre los más pobres. La paradoja del Estado argentino es que privilegia a los ricos. Cuanto más cerca están del Estado -funcionarios, clientes, abastecedores - más se aprovechan de sus munificencias. Y cuanto más alejados están -pobres, enfermos, analfabetos- menos se los tiene en cuenta, marginados. Cuando debiera ser lo contrario.

Pongamos fin a la paradoja de un Estado argentino que hace lo que no sabe hacer y no hace lo que sabría hacer. Que el Estado cumpla al fin su oficio de Estado, es decir, de garantía en última instancia de la seguridad física, social y económica del ciudadano. En la experiencia de las naciones es la combinación del estado de derecho y de la economía de mercado la que ha hecho progresar simultáneamente la riqueza económica y la redistribución de la renta: solamente la economía de mercado integra a todos los individuos en un proyecto nacional común.

MODESTIA INTELECTUAL Y RESPETO

¿A quién correspondería defender un proyecto semejante? ¿A qué partido, a qué líder? No tengo una respuesta integral. Compruebo simplemente que los partidarios del estado de derecho y de la economía abierta se encuentran en todos los partidos. El liberalismo tiene, pues, vocación de convertirse en el nuevo modelo para la Argentina, con la condición de que sea formulado en términos inequívocos y accesibles a la gran mayoría: el liberalismo pertenece a los que lo defienden y lo ilustran.

Una observación final: el liberalismo es ante todo una actitud personal de modestia intelectual y de respeto de los demás. Es también el pluralismo. Ser pluralista no es solamente dejar hablar a los demás: es también admitir que los demás pueden tener razón.

TEXTIL CENTER
DE GASE LUX S.R.L.
Fabricación de telas laminadas • Sedas
Gasas • Pallettes • Lurex • Exclusividades
Importación
Lavalle 2437 T.E. 962-9118
Alsina 1291 Capital T.E.38-6596

Koulaksizian Hnos. S.A.
FABRICACION DE TEJIDOS
LIMA 3560 - (1678) CASEROS
TE. 750-5883/3501/4632

Alicia Guiragossian

Se encuentra en Buenos Aires la conocida escritora, autora de **Pedro Amor.** Llegó procedente de los Estados Unidos, especialmente invitada por UGAB para ofrecer la presentación de sus obras en el Auditorio Gulasarian, el día viernes 19 de agosto a las 21 horas, siendo organizado este evento por la Comisión de Damas.

De origen armenio nacida en la Argentina, radicada en EE.UU., abogada y escritora, incursiona en la poesia donde alcanza su punto más relevante. Obtuvo, entre otros premios, por su labor poética: mención de la Asociación de Escritoras Católicas de Buenos Aires, mención en los Juegos Florales de Mar del Plata. Su obra **Pedro Amor** (cuento-poemas dialogados), fue premiada en un concurso para autores nacionales en el Teatro Payró.

En Armenia fue huésped oficial del gobierno, su obra fue traducida por Vahakn Tavtian, y se publicó una antología de sus poemas, convirtiéndose en best-seller (diez mil ejemplares se agotaron en dos días). Fue incluida en una antología de poemas de amor (que abarca desde Lugones hasta Borges) publicada con el título de "Canto al Amor". Asimismo sus trabajos fueron traducidos al italiano, portugués, inglés, armenio, de su original versión castellana. Tiene libros inéditos, su obra es prolífica; esperamos su presentación única.

El gran Jacques Prevert dijo: **"Alicia Ghiragossian, un cometa, un sol, los buenos tiempos".**

¡Bienvenida a casa!

Jazmin H. de Huttner

Conclusión

POLITICA

El liberalismo pertenece a quienes lo defienden y lo ilustran

Guy Sorman

Concluye aqui este importante artículo en el que el ensayista Guy Sorman deja claramente establecidos los puntos fundamentales del liberalismo.

En resumen, puede uno preguntarse si hay que ser todavía liberal en la Argentina, habiendo sido esa palabra tan deteriorada por la Historia. Mi respuesta es que sí, con la condición de devolverle su verdadero sentido y de reconquistar su contenido. No existe palabra mejor ni tan magnífica si su significado vuelve a ser diáfano para el conjunto de la nación.

Esta reconquista supone dar forma a un proyecto sencillo y popular. Este proyecto podría organizarse alrededor de dos temas: el estado de derecho y la sociedad abierta.

LA INSTITUCION QUE FALTA

Los liberales no están en contra del Estado sino a favor del Estado de Derecho, un Estado que se tornaría al fin respetable y previsible. El verdadero debate no es, pues, entre régimen parlamentario o presidencial, sino entre Estado limitado o ilimitado. Dicho de otro modo, ¿cómo desembarazarse del caudillismo político o económico de manera perdurable?

Se me antoja que la respuesta ha de ser imaginativa. Lo que falta en la Argentina es una institución especial cuya única misión sería la de hacer respetar la Constitución y la de prohibir al poder que traspase sus fronteras naturales. En los Estados Unidos, ésa es la función de la Corte Suprema; pero en la Argentina la tradición judicial no es lo bastante fuerte como para cumplir una función semejante.

Propongo, pues, la creación de una especie de Senado constitucional, una tercera asamblea cuya única misión fuera la de hacer respetar el estado de derecho. Para que fuera legítima sería necesario que fuese elegida por sufragio universal, pero con un mandato prolongado y no renovable. Podría esperarse que, de ese modo, sus miembros estarían relativamente a cubierto de presiones.

Además del respeto del derecho, ese Senado debería tener bajo su control la emisión de moneda y la lucha contra la corrupción. No es necesario encarecer la importancia de esas dos funciones y la necesidad de aislarlas del contexto político de los partidos.

La apertura económica de un proyecto liberal me parece subordinada a ese antecedente político. Sin estado de derecho no creo que pueda esperarse un despegue económico del país.

La economía abierta podría organizarse en torno de cuatro temas: una moneda real,eliminación de trabas reglamentarias, un código de inversiones y retorno a la específica función social del Estado. Acerca de la moneda, he de señalar solamente que no puede haber estabilidad monetaria sin equilibrio del sector público y que, en consecuencia, toda "lucha contra la inflación" tiene que ser previamente una redefinición del sector público. No creo que la privatización lo permita. Esta es difícil, casi imposible de instrumentar ya sea porque no hay compradores o porque los riesgos de perturbación social son gigantescos.

MONOPOLIOS DEL ESTADO

La eliminación de las reglamentaciones oficiales me parece la mejor solución. Si el sector privado pudiera entrar en concurrencia directa con todos los monopolios públicos, el sector público tendría que adaptarse o desaparecer progresivamente, y el sector privado estaría obligado a demostrar fehacientemente su superioridad. Esta gestión sería progresiva y, por lo tanto, tolerable; sería también creativa de modo de arbitrar más empleos que los que suprimiera: este último aspecto es evidentemente fundamental.

He evocado en tercer lugar la necesidad de un código de inversiones que valdría tanto para la inversión nacional como para la extranjera. Podría colocarse bajo la fiscalización del Senado constitucional y permitiría exponer el problema de la deuda externa en perspectiva y no de manera retrospectiva. En efecto, no existe para esta deuda una solución milagro, aparte de la actual combinación de escalonamiento y conversión.

Lo importante es preguntarse en qué condiciones podrían volver a invertir en la Argentina los capitales nacionales e internacionales. Tal es el verdadero debate en un mundo en el que las oportunidades de inversión productiva se han tornado sumamente raras. ¿Cuál es la respuesta argentina a ese desafío?

Finalmente, es preciso concentrar la acción social del Estado sobre los más pobres. La paradoja del Estado argentino es que privilegia a los ricos. Cuanto más cerca están del Estado - funcionarios, clientes, abastecedores - más se aprovechan de sus munificencias. Y cuanto más alejados están -pobres, enfermos, analfabetos- menos se los tiene en cuenta, marginados. Cuando debiera ser lo contrario.

Pongamos fin a la paradoja de un Estado argentino que hace lo que no sabe hacer y no hace lo que sabría hacer. Que el Estado cumpla al fin su oficio de Estado, es decir, de garantía en última instancia de la seguridad física, social y económica del ciudadano. En la experiencia de las naciones es la combinación del estado de derecho y de la economía de mercado la que ha hecho progresar simultáneamente la riqueza económica y la redistribución de la renta: solamente la economía de mercado integra a todos los individuos en un proyecto nacional común.

MODESTIA INTELECTUAL Y RESPETO

¿A quién correspondería defender un proyecto semejante? ¿A qué partido, a qué líder? No tengo una respuesta integral. Compruebo simplemente que los partidarios del estado de derecho y de la economía abierta se encuentran en todos los partidos. El liberalismo tiene, pues, vocación de convertirse en el nuevo modelo para la Argentina, con la condición de que sea formulado en términos inequívocos y accesibles a la gran mayoría: el liberalismo pertenece a los que lo defienden y lo ilustran.

Una observación final: el liberalismo es ante todo una actitud personal de modestia intelectual y de respeto de los demás. Es también el pluralismo. Ser pluralista no es solamente dejar hablar a los demás: es también admitir que los demás pueden tener razón.

TEXTIL CENTER
DE GASE LUX S.R.L.
Fabricación de telas laminadas • Sedas
Gasas • Pallettes • Lurex • Exclusividades
Importación
Lavalle 2437 T.E. 962-9118
Alsina 1291 Capital T.E.38-6596

Koulaksizian Hnos. S.A.
FABRICACION DE TEJIDOS
LIMA 3560 - (1678) CASEROS
TE. 750-5883/3501/4632

Armenia al día

"Es imposible que Armenia no entusiasme"

Esto dijo al corresponsal de Tass en Moscú el poeta ruso Mijail Dudin, y agregó: "Sin su historia y cultura, la historia de la humanidad sería escasa, incompleta".

El poeta, quien visitó Armenia por primera vez, expresó: "Por primera vez conocí el país de Nairí hace muchos años, gracias a las obras de Egishé Charents y a la antología de la poesía armenia en traducción de Valery Briusov. Desde aquella época siempre fuí un admirador de su pueblo y ahora, al visitarla personalmente, confirmo la idea que de esa tierra y ese pueblo me había formado".

Dudin es el traductor al idioma ruso de los versos de Vahan Terian, Ovhannes Shiraz, Kevork Emin y Silva Gabudikian.

Aivazian escribe sobre los monumentos en Nakhichevan

El libro de Argam Aivazian titulado **"Monumentos memoriales y el relieve de Nakhichevan"**, recientemente editado en Erevan, ha despertado gran interés en el medio local.

El libro trata, concretamente de los Jachkar, templos y otros monumentos armenios de esa región y el tema está tratado con todo el detalle y la calidad de este especialista en el estudio de los monumentos arquitectónico-culturales de Armenia.

Los tesoros de Metsamor

Los científicos que dirigen las excavaciones en el antiguo asentamiento del valle de Ararat, no salen de su asombro ante las maravillas que se van presentando ante su visita. Así descubrieron una ciudadela y un conjunto de templos que se remontan al tercer milenio antes de nuestra era, el que cuenta con aras y numerosas figuritas de dioses de arcilla.

Asimismo, un amuleto en forma de rana realizada en ágata, contiene una inscripción en idioma babilónico antiguo que data del siglo XV antes de nuestra era. Hay también un cuño cilíndrico de cornalina, con jeroglíficos del antiguo Egipto.

Club de orientación profesional

La Danza, expresión de la cultura armenia.

El Club de Orientación Profesional creado en la Planta de Cobre y Molibdeno de **Kafan**, atiende a los egresados de las escuelas de esta ciudad minera, brindándoles positiva orientación profesional. En su preocupación por integrar los cuadros para el proceso productivo, dicho Club organiza encuentros con veteranos e innovadores de la producción.

ARTE & CULTURA

Arquitectura armenia en la Facultad

El lunes 8 del corriente, a las 19 horas, tuvo lugar en el Pabellón III de la Sala de Profesores de la Ciudad Universitaria, la inauguración de la Muestra de Arquitectura Armenia.

Organizada por la Secretaría de Extensión Universitaria de la Facultad de Arquitectura y Urbanismo, y auspiciada por la **señora Martha Diarbekirian**, distinguida dama de nuestra colectividad que siempre coopera al bien social y cultural, contó con su presencia y con la del Primado de la Iglesia Armenia en la Argentina, Monseñor Krikoris Pouniatian, dirigentes de la colectividad armenia, arquitectos, profesores y alumnos de la facultad, y numerosos amigos.

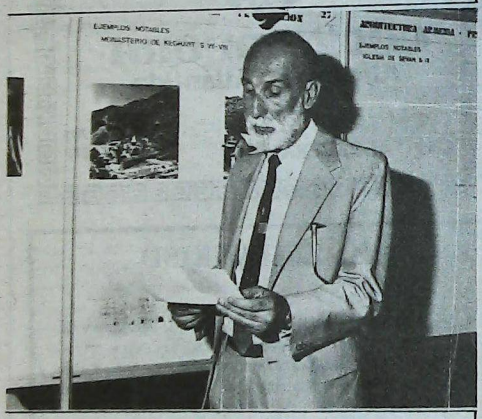

La muestra fue abierta por el Arquitecto Juan Carlos Toufeksian y el Decano de la Facultad, arquitecto Juan Manuel Borthagaray, extendiéndose ambos en las características, la belleza de líneas y la perennidad de la arquitectura armenia, una perennidad que, al decir de Benoit: **"El estilo armenio se extiende en diferentes direcciones e influencia a lejanos países. Esta expansión fue causada por el prestigio de sus monasterios y por la emigración de parte de los habitantes de Ani hacia el Norte del Mar Caspio, Crimea, Galicia, Moldavia y Polonia después de la captura de su ciudad por los Selyúcidas en 1064".**

El arquitecto Toufeksian, Profesor de esta Facultad y Promotor de la Exposición, fue un estupendo anfitrión que ilustró sobre los distintos paneles expuestos a cuantos se acercaron a escuchar su autorizada palabra.

Para quienes deseen visitar esta incomparable muestra de arte, que consta de 38 paneles que presentan manifestaciones únicas de la arquitectura armenia, les informamos que la misma estará abierta de 10 a 21 horas hasta el 19 del corriente.

PROFESIONALES

MEDICOS

Dra. Azaduhi Libertad Telecemian de Anger
Médica - Psicoanalista
Miembro adherente de la Asociación Psicoanalística Internacional
Tratamiento de Familias, Parejas, Adolescentes y Adultos.
Bilinghurst 1663 P.B. D **TE. 826-9267 91-8332**

ESCRIBANO

GREGORIO HAIRABEDIAN
ESCRIBANO
Av. Roque S. Peña 570 **331-5761 34-1579**

WILTON PALACE HOTEL

Av. Callao 1162 **Buenos Aires**
Tel. 41-9483 **Argentina**

CONTEMPORA
Alfombras Atlántida
CORDOBA 4475 **T.E. 773-2784**
CAPITAL FEDERAL **774-2977**

HOKEHANKISD

Recordando la memoria de nuestro hijo, hermano y tío
Eduardo Balayan
el domingo 14 de agosto oficiamos una misa por su alma y eterno descanso, en la Catedral San Gregorio El Iluminador.

Su madre: **Makrouhí Mosdaurian de Balayan,**
sus hermanos y sus sobrinitas.

El Embajador Argentino en Santiago de Chile Dr. José María Alvarez Toledo junto al Dr. Michel Karahanian.

Tras 8 años de ausencia regresa a Chile el Dr. Michel Karahanian

En su reciente visita a Chile, el Dr. Michel Karahanian cumplió diversas actividades de tipo diplomático, político, institucional y profesional, siendo agasajado por el Consejo Nacional y Provincial del Colegio de Contadores de Chile, en Santiago, del que fuera por cuatro períodos su Presidente.

Asistió, especialmente invitado por el Centro Armenio, al intercambio de ideas con la Comisión Directiva y connacionales de la pequeña pero pujante Colectividad Armenia de Chile, tras 8 años de ausencia.

En las reuniones tanto de tipo político como diplomático estuvo siempre latente, nos manifestó el Dr. Michel Karahanian, el tema y la Causa Armenia.

Mantuvo cordiales y significativas reuniones con el Cónsul General Argentino en Santiago de Chile, Dr. Jorge Eugenio Roperti, con el Consejero Comercial y Económico, Dr. Alberto Agustín Coto, y con el Embajador Argentino en Chile, Dr. José María Alvarez de Toledo, quien le cursó una invitación oficial a una cena en su residencia junto al Senador Adolfo Gass, hombre público estimado por nuestra colectividad y Director Honorario de la Fundación Argentino Armenia de la República Argentina, junto a líderes políticos.

"En torno al surrealismo"

Hoy, 17, quedará inaugurada la Primera Muestra de Artistas de los años 50 al 65, con el título que encabeza esta nota en ella participan 16 artistas pictóricos entre los que sitamos a Aizenberg, Butler, Campodónico, Markarian y otros de igual categoría.

La muestra se desarrolla en el Salón de Exposiciones de la Avenida de Mayo 1400, P.B.

Enlace

Gurlekian - Seijo Gorri

El 29 de julio pasado se realizó en la Basílica de Nuestra Señora de Pompeya el enlace de la arquitecta Cristina Gladys Gurlekian con el arquitecto Claudio Antonio Seijo Gorri, bendijo la ceremonia el Rev. Padre Gabriel Magarian.

Alsogaray en el Centro Universitario Armenio

Entre los candidatos presidenciales que cubrieron el ciclo de conferencias que del 5 al 12 de agosto ofreció el Centro Universitario Armenio, con el auspicio de la Fundación Boghos Arzoumanian, estuvieron los de la UCeDe, Alvaro Alsogaray y Alberto Natale.

Natale sostuvo que su sector bregará para que los productores crezcan sin asfixias burocráticas y que los jóvenes recobren el entusiasmo de sentirse argentinos. Y dijo también que su fórmula "es el mejor camino para que los trabajadores tengan empleo seguro y retribución justa".

Por su parte, Alsogaray se refirió al **Plan Primavera**, indicando que el gobierno "ha convocado al país a una decisiva lucha contra la inflación" y que ese llamado "encierra un profundo error conceptual".

A juicio de este candidato, se "hace aparecer a la inflación como un enemigo perverso que nos ataca desde afuera y contra el cual debemos combatir, pero en realidad no es un fenomeno externo - afirmó - sino que es algo que genera el propio gobierno a través de la emisión espuria de moneda en el Banco Central, para financiar los déficits del Estado sobre dimensionado, improductivo e ineficiente".

En consecuencia, "el gobierno no debería hablar de combatir la inflación sino de dejar de hacer inflación", dijo Alsogaray, para recordar, luego, que desde junio de 1985 hasta la fecha, la emisión de moneda creció un 1.500 por ciento, cuando no debería haber crecido más de un 20 o un 25 por ciento.

Fue moderador de estas conferencias el periodista Bernardo Neustadt.

Alicia Guiragossian

Interpreta sus Obras
En su única Presentación en Buenos Aires

Especialmente invitada de Estados Unidos

Viernes 19 de Agosto *21 horas*
Auditorium Gulasarian *Armenia 1322*

Invita: Comisión de Damas de U.G.A.B. **Entrada libre**

ESTUDIO JURIDICO

Dr. Bautista Kuyumdjian
Dr. Gabriel E. Williams
Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams
Dr. Javier B. Kuyumdjian

TUCUMAN 1438 PISO 7º
T.E. 40-6809 / 7112 / 49-7049

Un profesional al servicio de la armenidad

Los 45 años médicos del Dr. Nicolás Hermes

Sentados en el acogedor li- de su piso de la calle Pam- compartimos con el doctor ólas Hermes, y con su es- Alicia, la grata evocación a brillante carrera médi- porque así fue en realidad da profesional del doctor mes: la más alta profe- idad quirúrgica, siempre ilizada, puesta al servicio prójimo necesitado de asis- a. Una carrera iniciada una sobresaliente tesis de rado, y cumplida en el r nivel, a lo largo de 45 sin defeccionar ni un solo

diciembre de 1942, cerca Navidad, se graduaba un ico cirujano que habría de rarse enteramente a su ión. Su campo de acción el Hospital Fernández, ya actuaba desde tiem- ás como practicante.

enamorado de su carrera -la dicina quirúrgica- el doctor mes nos habla con amor y asmo de sus comienzos, as salas de cirugía de an- as las que se trataba todo, ás de la cirugía en sí, va- ramas quirúrgicas que go se separarían en espe- idades: Cirugía Ginecoló- Traumatología y hasta cirugía. Y en todas estas ervenciones le tocó actuar fesionalmente.

l instrumental en uso, era e las clásicas técnicas fran- alemana, a las que se gaban varios instrumentos tados por el gran maestro ique Finocchietto, que ya bían sido adoptados por la icina universal.

El doctor Hermes, que tiene tisfacción de haber sido el mer cirujano de carrera de colectividad, nos presenta devoción una semblanza sus maestros: el Jefe de Ci- anos del Hospital Fernán- z, Profesor **Guillermo rquín**, mundialmente re- ocido como el mejor ólogo de Sudamérica, y é María Mesa, nada más y menos que el segundo de cchietto.

nos cuenta de su pasión la cirugía, medicina reso- va, de curas radicales e in- fiantas, porque ataca a las rmedades con decisión y iencia, aportando solu- nes drásticas.

os dice de su perfecciona- nto en Norteamerica, más pecíficamente en las famosas licas de Nueva Orleans,

donde no ancló porque lo "tiraban" hacia la Argentina sus afectos familiares. Y aquí sobreviene el comentario de la rígida especialización médica norteamericana en contraposición con la generalización de nuestra medicina. Y de ahí la conversación se retrotrae al médico de antes, verdadero confidente de la familia, hombre de confianza total al que se lo consultaba siempre, cualquiera fuese la enfermedad que aquejaba al paciente.

Y al evocar esos tiempos del médico amigo de la familia, nos dice: **"Hoy el médico ha dejado de ser el hombre de confianza de la familia para convertirse en un simple valet de la gente, en un médico anónimo enviado por el sistema de medicina pre-paga o de determinado servicio social".**

La vida del doctor Hermes siempre fue un alto servicio profesional brindado generosamente al enfermo, y muy especialmente a la colectividad armenia: **no hay familia armenia alguno de cuyos miembros no haya sido asistido por él.** Y a este respecto su esposa le recuerda el momento en que en el Hospital Fernández llegaron a llamarle la atención porque hacía atender allí a todo armenio con problemas de salud.

Pero ésa es sólo una de las múltiples facetas que adornan a este cirujano y hombre excepcional que es el doctor Hermes, quien en su carrera médica transitó toda la escala de la medicina quirúrgica, desde practicante hasta **Jefe del Area Quirúrgica**, siendo consagrado, a su retiro de su muy querido Hospital Fernández, como **Jefe Emérito**, por su capacidad y méritos permanentemente manifestados en el transcurso de su actuación profesional. Y también la docencia lo encontró dictando cátedra en la Universidad de Buenos Aires.

La cirugía no tiene secretos para él y, aparte de haber realizado todo tipo de operaciones abdominales, que fueron su mayor campo de acción, se anotan e su haber casos desahuciados a los que su tratamiento quirúrgico concedió larga sobrevida, y otros muchos casos más tales como mastectomías, intervenciones ginecológicas y otras de similar importancia.

Su personalidad profesional se extiende en el mundo, y así integra la Sociedad de Cirugía Americana, el American College of Surgeon (USA), la Sociedad Argentina de Cirujanos, es miembro fundador de la Sociedad de Flebología, Miembro de la Academia de Cirugía e integrante de la Sociedad de Lucha contra el Cáncer, habiendo actuado en numerosos Congresos nacionales e internacionales de su especialización, donde presentó ponencias y pronunció conferencias.

Es autor de numerosos trabajos de su especialidad, y una de las colaboraciones que prestó fue en la elaboración de los cuatro tomos del Trabajo de Patología Quirúrgica del Profesor José Enrique Igarzábai, cuyo libro nos alcanza la señora Alicia, y cuyas páginas el doctor Hermes recorre morosamente, en actitud de estar reviviendo con cariño momentos que le son muy gratos. Ese recuerdo se detiene en un párrafo del Prefacio, que nos invita a leer; es el reconocimiento que el propio doctor Igarzábal estampa en esa obra y que traduce el gran aprecio que sentía hacia la persona del doctor Hermes, nombrándolo en primer término y anteponiéndolo a los agradecimientos a Profesores Titulares que habían intervenido en la elaboración de algunos capítulos. Leemos este singular reconocimiento:

"Agradezco al amigo Nicolás Hermes, que me honra llamándose mi discípulo, la constante colaboración prestada en la interminable caravana de días de labor que en el entusiasmo llegaron a ser con seguridad todo, la redacción de estas páginas, que con Hermes nos ha unido con lazo indisoluble".

Así es la vida y el quehacer profesional del doctor Nicolás Hermes, hoy continuado en la profesión médica por su hijo Ricardo Luis, especializado en Endocrinología y, particularmente, en Andrología, Esterilidad y Fertilización, y que, siguiendo el camino trazado por su padre, también actúa en el Fernández, donde ya el apellido Hermes se hizo tradicional.

En lo personal el doctor Hermes es un armenio íntegro, que llegó al país a los seis años como consecuencia de la persecución genocídica, y su vida, como la de todo emigrado, comenzó en condiciones sumamente precarias. Pero nunca perdió su espíritu armenio. Desde joven se integró como socio a la Institución Administrativa de la Iglesia Armenia y, en especial, fue miembro activo de la Unión General Armenia de Beneficencia, siendo socio fundador de su Liga de Jóvenes, integrando su primera Comisión Directiva. Luego, pasó a ocupar cargos directivos en el Consejo de Mayores, actuando consecutivamente desde 1961 hasta 1982, durante más de 20 años plenos de fervor armenio, manifestado en una actividad consecuente, aportando ideas y mancomunando esfuerzos.

Esa actividad constante y positiva le valió la designación que ostenta actualmente como **Miembro Honorario** de la UGAB.

La conversación deriva hacia los acontecimientos que tienen a Armenia y a los armenios como protagonistas y el doctor Hermes, fiel a sus principios armenios, nos dice:

"Es una cuestión de armenidad: alguien a quien han despojado de algo quiere que se lo restituyan. Lo que también aquí ocurre es la actitud pasiva de las grandes potencias que, o nos hacen "la vista gorda" o nos hacen promesas sin contenido como las de Wilson, o la misma Turquía que en un principio reconoció los hechos para negarlos posteriormente. Cuando no teníamos representatividad debíamos callar nuestros derechos por disposición de los omnipotentes; ahora que podemos actuar libremente pretendemos que se nos reitegre lo que es nuestro".

Hoy que está más entendida la Cuestión Armenia, debemos poner sobre el tapete el tema de los derechos humanos, debemos pedir con firmeza, hablando en una mesa internacional; pero no estoy de acuerdo en que se maten turcos con la excusa de las reivindicaciones".

El doctor Hermes, quien continúa brindando toda su experiencia profesional a quienes necesitan de sus servicios médicos, comparte su hogar con su esposa, la señora Alicia Makokdjian, siendo ambos padres de dos hijos y una hija. De los varones, uno médico como él, otro comerciante radicado en los Estados Unidos, y la hija, inclinada a las artes, es Profesora de Música y Dirección Coral.

Es la familia de un **gran hombre**, para quien la colectividad armenia **es también su familia.**

Lutufyan Hnos. S.A.

Fábrica de pañuelos y toallas
Estamperías
y tintorerías de hilados

Larrea 738 **Cap. Fed.**
Francia 275 **San Martín** (Pcia. de Bs. As.)

RESTAURANTE ARMENIO
NUBAR
• ALTA COCINA ORIENTAL

Reserve su lugar
Cnel. Niceto Vega 4615 - Capital **Tel. 774-8571**
Abierto todos los días a partir de las 20 hs.
Domingos al mediodía

Para las cuatro estaciones
y todas las edades
Lanas "Hetesia"

. Remises
. Sepelios
. Traslados
CASA Rivera
CORALLO, CUFARO Y CIA.
Jubilados, pensionados, cónyuges y filares. sin cargo
Av. Córdoba 4902 T.E.: 773-2800/772-3288

Electrónica DE LA PAZ
Reformas a Binorma
Service Especializado en:
TV Color y Video
Computación
CIUDAD DE LA PAZ 1782 - TEL. 783-1109/785-6646

Daniel Youssefian e Hijos S.A.
Distribuidor y Mayorista Textil
Blanco y Tejidos en general
Sarmiento 2357. Buenos Aires
T.E.: 48-9442/5298

TERKA
S.A.C.I.F.I.yA.
Fábrica de tejidos
Fábrica:
Av. Dr. Arturo Illia 2740 - (1754) San Justo Bs. As.
T.E. 651-1651/0634
Administración y ventas:
Moreno 1235 (1091) Cap. T.E. 37-3829/6102

COLEGIO MEKHITARISTA
Comisión de Padres
Cena - Tavlí y Pinacle
Sábado 20 de Agosto 1988, 18,30 hs.
Tavlí - *1er. Premio: 2 pasajes aéreos con estadía en Hotel Internacional de Iguazú*
Pinacle - *1er. Premio: Trofeo*
Virrey del Pino 3511 - Capital TE. 552-3690
Nota: Rogamos traer juego de tavlí

Conferencia de Prensa de Levón Tokmadjian

Invitado por la UGAB de Buenos Aires llegó el lunes 1° del corriente el conocido escultor armenio oriundo de Erevan, Levon Tokmadjian, autor de numerosas obras. El viernes 5 ofreció una conferencia de prensa en la sede de UGAB. Luego de una breve introducción del señor Kevork Marashlian, secretario Ejecutivo de la entidad, tomó la palabra el distinguido visitante Levon Tokmadjian expresando entre otros conceptos, su placer de estar en la Argentina, reconociendo a los armenios de la diáspora por su participación activa en los últimos hechos sucedidos en la Madre Patria, dentro de sus respectivos países, y el saber en Armenia que tenían apoyo externo los alentó mucho.

Recordó su afición al dibujo en su niñez, luego su ingreso al coro Gomidás, su reconocimiento al profesor Chekirdemian, a sus maestros de canto. Sus comienzos en la escultura y el papel que tiene el arte en el desenvolvimiento de la humanidad y, que éste debe ser popular y, lo que más importa: alcanza con que una sola persona aprecie una obra.

Rememoró sus años de sacrificio por las horas dedicadas a cantar y esculpir. Recordó sus primeras esculturas hechas sobre algunos árboles moribundos en Erevan, y su éxito sobre lo realizado con antiguos temas armenios.

El pueblo lo aceptó y en los periódicos lo llamaron la segunda vida de los árboles. Un periódico italiano recordó que los occidentales cortan árboles para construir, y los armenios le dan nueva vida.

Los habitantes de Erevan lo llamaban "pájaro carpintero", por su tarea.

Su primera obra más importante fue Anush, y Saró, es muy vista y apreciada en Echmiadzin. Está su homenaje a Mesrob Mashdotz y Goriun. Se siente muy ligado a esta sede. También recuerda que el tema materno es muy caro para él y destaca su aprecio por la tarea manual. Participó en la importante muestra bienal de Ravenna en 1971, en la que recibió medalla de oro en escultura. En 1976 ganó el primer premio en Yugoslavia en un concurso internacional.

Luego habló sobre la estatua de Mardirós Sarian. Fue un desafío, dijo. Reflexionó mucho sobre cómo hacerla y piensa no haberse equivocado, ya que el pueblo de Erevan la aceptó y gustó mucho, es un punto de reunión incluso para turistas. Trabajado en mármol blanco, quiso que fuera de ese color ya que es signo de paz, de esperanza. Recordó la personalidad de Sarian y las diferencias que tiene con los artistas de hoy, su respeto por lo tradicional, del compromiso del intelectual con su tiempo.

El señor Levon Tokmadjian mostró fotos de trabajos realizados donde se apreció su estilo personal, con influencias netamente clásicas y armenias. Una conferencia en donde no fue necesario hacer preguntas, la visita trajo sus trabajos en una mano y su corazón en la otra.

Jazmin H. de Huttner

72 horas de ayuno juvenil de protesta

El lunes 8 del corriente, treinta jóvenes armenios iniciaron ante la Embajada de la URSS en esta Capital, un ayuno de 72 horas como protesta y repudio por la negativa del Kremlin a la reunificación de la región autónoma de Artsaj (Gharabagh) a la República de Armenia.

Este ayuno de protesta y reclamo continuó luego en el Centro Armenio y finalizó el miércoles 10, a las 20, habiendo cumplido ampliamente su propósito de exteriorizar el sentir de la juventud armenia con respecto a un justo reclamo: **la devolución de Gharabagh a Armenia, el juicio y castigo a los genocidas de Sumgait y el cese de la represión en Armenia y Gharabagh.**

Al término de este ayuno de protesta de la Juventud Armenia, las tres organizaciones políticas armenias emitieron el siguiente comunicado:

Concientes de que la cuestión de la reunificación de la región autónoma de Artsaj (Gharapagh Montañoso) a la República Armenia aún queda pendiente, los tres partidos políticos armenios nos solidarizamos con los reclamos de nuestro Pueblo, tendientes a la búsqueda de una justa y definitiva solución tanto en la Madre Patria como en la Diáspora.

Nuestras organizaciones siguen de cerca el curso de los acontecimientos, esclareciendo a la opinión pública mediante comunicados conjuntos. En este espíritu de unidad, todos los actos tendientes a reclamar justicia merecen nuestro apoyo, especialmente cuando son iniciativas provenientes de la juventud.

La reincorporación de Artsaj (Gharapagh) a la Madre Patria es una cuestión nacional que ha mancomunado a nuestras tres organizaciones en el accionar, más allá de cualquier diferencia ideológica. Es por ello que, ante esta medida adoptada por un grupo de jóvenes de Unión Juventud Armenia, nuestro apoyo y nuestra solidaridad son el resultado y el reflejo de esa mancomunión de ideales que toda organización armenia debe tener en estos cruciales momentos en que vive nuestro Pueblo.

¡Artsaj es Armenia! ¡Viva la lucha del Pueblo armenio!

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱՐՑԱԽԵԱՆ ՊԱՀԱՆՋԱՏԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հարաւ Ամերիկայի հայ երիտասարդութիւնը ճնած հայրենի թէ տարբեր գաղթօճախներու հայ երիտասարդութեան՝ Արցախեան հարցի առաջին տարին իսկ – Փետրուար 20ին– բերաւ իր գործօն մասնակցութիւնը հայ պահանջատիրութեան երթին:

Մանաւանդ յետ Քրեմլինի Յուլիս 18ի անարդար որոշման՝ անոր գործունէութիւնը ստացաւ աւելի ակնյայտ –չըսելու համար կատաղի– թափ, անոնց ջանքերը եղան աւելի՛ զօրաւոր եւ համարձակ:

Ամէնուրեք, եւ ամէն առիթով աշխատեցան եւ կ'աշխատին կը շարունակեն աշխատիլ, ծանօթացնելու համար, անտեղիտալի կամքով, մեր արդար դատը, եւ լուսաբանելու, պահանջեցին, եւ կը պահանջեն միեւնոյն կորովով որ Քրեմլին վերանայութեան ենթարկէ իր անարդար, անընդունելի ընդվզեցուցիչ որոշումը:

Երախտագիտութիւն է – սակայն ոչ անակնկալ – անոնց նշել թէ՝ անոնք կը գրաւեն, այսօր, յառաջապահ գիծերը համագաղութային բոլոր ճակատներուն, հաւաքոյթներուն, եւ ելոյթներուն: Տեղին ըսել թէ փոխանակ ստանալու՝ անոնք տուին այրենասիրական նուիրումի եւ գործի «լաւագոյն օրինակը»:

Ազգային ծառայութեան նուիրուած բոլոր հայ ընտարութիները, հոգեւոր, մշակութային, կրթական եւ այլ բոլոր հայ կազմակերպութիւններու վաւերաթղթերը՝ մէկէ աւելի պատճառներ ունին, այսօր հպարտանալու եւ մանաւանդ գոհունակութեամբ յայտարարելու թէ՝ ի գուր չեն իրենց ազգանուէր աշխատանքները ու գոհողութիւնները: ի գուր չեն Հ.Ռ.Ը. Միութեան եւ բոլոր հայ հաստատութիւններու բարձրացուցած կառոյցները եւ ճնճղ առած սրբազան Առաքելութիւնը, մշակոյթին, կրթական եւ այլ մարզերէն ներս:

Անկասկած հայ երիտասարդութիւնը կ'արդացնէ, մեծ մասամբ, իր վրայ դրուած յոյսերը, այլ եւ այնպէս կը սպասենք աւելին: Ան կրնայ աւելի եւս կազմակերպուիլ ու զօրանալ· կը սպասենք որ աւելի եւս մեծ թիւերով հայ երիտասարդներ տանք վարանումի, գան միանալու իրենց եղբայրներուն· խտացնեն եւ զօրացնեն անոնց շարքերը՝ որպէսզի անոնց այս համադրուած ոյժերը դառնան ներդաշնակ ձայն եւ նկատելի ներկայութիւն:

Լատինահայ երիտասարդութիւնը յաւ ըմբռնած է իրեն վստահուած Առաքելութիւնը, եւ նախանախընդրութեամբ կը հետեւի Արցախեան հարցի զարգացումներուն – Հայ Դատի նուիրական պատգամը կարելի է գտնել գրեթէ անոր բոլոր աշխատանքներուն մէջ՝ իբր հիմնական նպատակ ու մղիչ ոյժ:

Ակնառու կ'ըլլանք անոր եւ հետզհետէ տիճնական երիտասարդական ճեռնարկներուն· Ամէն առիթ պատեհ է՝ ազգօգուտ գործ կատարելու: Ամէն ինչ – խաղաղ եւ օրինաւոր – յաւ է՝ հայկական դատը հետապնդելու պատմական անարդարութիւններուն սրբագրութիւնը պահանջելու, միջազգային հանրային կարծիքը լուսաբանելու, եւ անոր առջեւ ցոյց տալու թէ մարդկային–քաղաքական բարձր արժանիքներու եւ ազգային գիտակցութեան տէր են մեր նոր սերունդները:

Անկասկած՝ շատ կարեւոր են ասոնք: Սակայն՝

(ՇԱՐ.Ը 18-ՐԴ ԷՋ)

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐԸ ԿՈՐՊԱՉՈՎԻ

Ներագոյն Սովետի Նախագահութեան 18 Յուլիսի նիստին առթիւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա· Հայրապետը նրկար հեռագիր մը ղրկած է Կորպաչովի, ի պաշտպանութիւն Արցախի հայերուն արդար սպասումին: Վնասփաւոր հեռագիրը վերջացուցած է հետեւեալ տողերով·– «Թոյլ տուէք հաստատել որ ոուս ժողովուրդի խիղճը չի թոյլներ որ Հայերը ընկղմին յուսահատութեան մէջ»:

ՊՐՆ. ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ Հ.Ռ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ 74ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ

Սիրելի անդամներ ու բարեկամներ,

Այս հանդիսութիւնը յուզիչ պահ մըն է ինծի համար: Սփիւռքահայ կեանքի դէպքերը զարգացան այնպիսի ընթացքով մը որ Բարեգործականը դարձուցին գաղութահաւաքութեան ամենէն ծանուցուն կազմակերպութիւնը: Ամէնուի այդ առաքելութեա երեւոյթին մէջ մեզի վիճակեցաւ ստանձնելու նախաձեռնութիւնը համազգային այս մեծ Միութեան:

Պօղոս Նուպար Փաշա հիմնեց այս կազմակերպութիւնը եւ 24 տարիներ խոհեմ կերպով վարեց անոր նախաձեռնութիւնը՝ մեծ երազ մը սահմանելով անոր: Սփիւռքը, սակայն, անցաւ աննախընթաց վերիվայրումներու ընդմէջէն, որոնք կրնային հիմնովին չեղել այս կազմակերպութիւնը իր ընթացքէն: Բարեգործականը խորունկ արմատներ նետած է հայ ժողովուրդի հոգիին մէջ եւ ան աւելի ու աւելի մեծցաւ իւրաքանչիւր տագնապի հետ, եւ ամէն տագնապի դիմաց տալիք մը ունեցաւ, տալիք մը պահանջուեցաւ անկէ, եւ ան տուաւ առատօրէն, անվերապահօրէն ու զարձաւ մեր ազգին ամենէն վստահելի գանձատունը:

Այդ գանձատունը հարստացաւ մեր բարերարներուն սրտաբուխ նուէրներով:

Ձկայ աւելի յուզիչ պատմութիւն քան նուիրաբերումի դրուագները այս մեծ Միութեան բարերարներուն: Մենք մեր պաշտօնավարութեան տարիներուն հանդիպեցանք այնպիսի մարդ-

(ՇԱՐ.Ը 11-ՐԴ ԷՋ)

ՌԻՉԸՐԴ ՄԸՔ ԱՄՊԸՐ ՄԻԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՄԲ ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՋԱՆՋՆԱԺՈՂՈՎԻ

Նիւ Ձըրզի բնակող իրաւաբան Ռիչըրտ Մքը Ամպըր իր երկրորդ ընտրական չրջանին միաձայնութեամբ ատենապետ վերընտրուեցաւ Հ.Ռ.Ը. Միութեան Ամերիկայի կեդրոնական ճանաչաժողովին: Ընտրութիւնը տեղի ունե-

ցաւ Հ.Ռ.Ը.Մ.ի 74րդ տարեկան համագումարի րնթացքին, Նոյեմ, Միչիկըն:

ԵՐԿՈՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏՆԵՐ ԿԸ ՀԵՌԱՆԱՆ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷ

Հայց. Եկեղեցւոյ Արեւմտեան Թեմ.ն սուպարք հետեւեալ հաղորդագրութիւնը:

Առ ի պիտոլիին եւ ցաւ ի սիրտ կը տարտրդնք Հայց· եկեղեցւոյ Առաջնորդական Թեմիրուն, Թեմիս Հոգեւոր Հովիւներուն, եկեղեցական կազմակերպութիւններուն եւ համայն հաւատացեալ ժողովուրդին, Թէ ՀՈՓԾ· Տ· ԼԵՒՈՆ Ծ· ՎԱՐԴ· ԱԲԷԼԵԱՆ, որ Թեմիս նկատ հովուական պաշտօն վարեց Օպրտնի Մ· Վարգան Հայց· Եկեղեցւոյ ծուխին մէջ, պաշտօնական նամակով մը հրաժարեցաւ Հայ եկեղեցականութենէն եւ ապա ամուսնացաւ:

Իսկ ՀՈՓԾ· Տ· ՆԱՐԵԿ Ծ· ՎԱՐԴ· ՄԱՐՏԻԱՋԷԼԵԱՆ, որ հովուական պաշտօն վարեց Արեւմտեան Թեմի Փասատինա քաղաքի Մ· Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայց· եկեղեցւոյ ծուխին մէջ, ամուսնանալով հետացաւ Հայ եկեղեցականութենէն:

Այսու պաշտօնապէս կը յայտարարենք, Թէ վերոյիշեալ նախկին երկու եկեղեցականներն այլ կը դասուին ի չարս աչխարհականաց:

ՎԱԶԷ ԱՐԵՒԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ
Առաջնորդ

Հոլիվուտ Յուլիս 19, 1988

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱՐՑԱԽԻ ՊԱՀԱՆՋԱՏԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

(ՇԱՐ. Թ-ՐԴ ԷՋԷՆ)

Անյնքան եւ աւելի կենսական է ցոյց տալ թէ հայը չ'ըլլար, իրեն այսպէս պարտադրուած «կառաւարուած իրողութիւնը», ինչպէս որ չ'ընդունիր ոտքէ անարդարութիւն:

Ցոյց տանիմ, եւ պիտի տանիմ, թէ ան յուսահատիլ եւ յանձնուիլ չի գիտեր: Ցուլիս 18ի որոշումը մէյ մը նոր հանգրուան մըն է, ո՛չ վերջնական եւ ո՛չ յուսահատական:

Նորանոր դժուարութիւններ եւ խոչընդոտներ պիտի բարձրանան, անկասկած մեր պահանջատիրութեան փշոտ ճամբուն վրայ: Անոնք պիտի չընկրկեցնեն մեզ· պիտի չտկարացնեն մեր անտեղիտակ կամքը: Այլ, ընդհակառակը աւելի եւս պիտի հզօրացնեն եւ զօրացնեն մեր մարտունակութեան ոգին: Պիտի յառաջանանք ինքնավստահ քայլերով, միշտ պահելով միեւնոյն գիտակցութեան ոճը, խաղաղ միջոցները, եւ օրինապահութեան ու կարգապահութեան միեւնոյն տիպար մակարդակը:

Այս իրողութեան հանդիպեցանք երէկ, երբ անցեալ ամառուան ընթացքին Հ.Ռ.Ը.Մ.ի երիտասարդաց Լիկան տուաւ հայրենասիրութեան եւ պահանջատիրութեան մէկ լաւագոյն ապացոյցը, իր ողիմպիական հանդիսումներու վսյրը – Գորտասպա նահանգի մէջ – վերածելով Հայ Դատի հեռանկարման հեղինակաւոր Ամֆիոնի՝ պաշտօնատեղ կանգնեցաւ հայ ժողովուրդի անժամանցի իրաւունքներուն, եւ ուժգնօրէն բողոքից կատարուած անհիրաւութեան եւ անարդարութեան մասին:

Այդ կորովով եւ վճռակամութեամբ մեր երիտասարդ – երիտասարդուհիները կը շարունակեն, ոգեհետ աւելի ծանալուն թափով, բողոքի՝ համլիճի, Ցուլիս 18ի անարդար որոշումին դէմ, ոտնահար ըրաւ մեր սրբազան իրաւունքները եւ ինքնութիւնը չարդարացուց Փերբրսթրոյֆայի եւ Ատլանտայի վրայ – արդարութիւն ստանալու համար – դրուած յոյսերը:

Այսօր ալ Հ.Յ.Դ. Արմենիա երիտասարդական միութեան 30 երկսեռ երիտասարդներն են՝ որ գտնուած նոյն հայրենասիրական բարձր ոգով, տուին տարբեր գեղեցիկ ապացոյց մը՝ շրջագայելով բողոքի եռօրեայ հացադուլ մը:

Դէպքը, ինչպէս անցեալին նոյնպէս ալ այսօր՝ կ'ընդգծէ պահանջատիրական բոլոր առումներ եւ օրինաւոր արտայայտութիւնները, կը հաստատէ, բաջալեր եւ սատար կը հանդիսանայ հայրենասիրական բոլոր դրական երեւոյթներուն եւ գործերուն՝ որոնք կ'առաջնորդուին ազգային հայրենասիրական նպատակներէն ու գերագոյն շահերէն:

Այս հացադուլը, որ սկսաւ Օգոստոս 8ին, մայրաքաղաքիս Սովետական Դեսպանատան առջեւ, կը շարունակուեցաւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցիի շրջապակին մէջ, մինչեւ Հոդեքշաբթի 10 Օգոստոս, ժամը 20ին՝ նպատակադրած էր ազդու ձեւով բողոքել՝ Քրեմլինի անարդար որոշումին դէմ, եւ անոր վերատեսութիւնը պահանջել:

Հացադուլավարները ներկայացուցին կարգախօսներ՝ հետեւեալ 3 հիմնական կէտերէ բաղկացած:

1. Արցախի վերամիացումը Հայաստանի·
2. Սումկայիթի Ջարդերու հեղինակներուն դատապարտութիւն եւ արդար պատիժ:
3. Հայաստանի եւ Արցախի մէջ կիրարկուած բռնութիւններուն բարձումը:

Ասոնք ալ կենսական առաջադրանքներ ամէն հայու սրտին խօսող եւ էութիւնը համակող:

Գաղութիս երեք կուսակցութիւնները խոր գիտակցութեամբ Լատինահայ երիտասարդութեան այսպէս ցուցաբերած ազգային բարձր ոգիին, ժրաջան եւ գործնական մօտեցումին՝ միատեղ պատրաստեցին հաղորդագրութիւն մը՝ ուր կ'ամփոփուին հայ ժողովուրդի – ներկայի եւ՛ յետագայի – գործունէութեան էական գիծերը՝ համերաշխութեան, միութեան եւ գիտակցութեան բարձր ոգիով բնորոշուած:

Հակառակ շատերու վերապահութեան, եւ անտեղի բննադատութիւններուն՝ Լատինահայ երիտասարդը, ոչինչով կը տարբերի հայրենի թ. Ընփիւռքի այլ գաղթօճախներու մէջ ապրող իր եղբայրներէն: Ան է մեր յոյսը, ան է որ պիտի շարունակէ պայքարը եւ պիտի փոխանցէ պահանջատիրութեան ջահը սերունդէ՛ սերունդ՝ մինչեւ մեր մեծ երազին ամբողջական իրականացումը:

Գնահատենք մեր երիտասարդները եւ որեւէ աջակցութիւն չզլանանք անոնց, որովհետեւ՝ անոնք են ի վերջոյ մեր գոյապահպանման լաւագոյն գրաւականը:

ՉԵԿՈՅՑ ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԱՐԵԾՐՋԱՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԹՈՇԱԿՆԵՐ

1.– Գալուստ Կիւլպենկեան Հիմնարկութիւնը 1988–89 ուսումնական տարեշրջանին համար, վերանորոգելի կրթաթոշակներէն զատ, պիտի յատկացնէ նաեւ՝ որոշ թիւով նոր կրթաթոշակներ արժանաւոր ուսանողներու:

2.– Հիմնարկութեան նպատակ ծրագիրը կը վերաբերի միմիայն ա՛յն ուսանողներուն՝ որոնք համալսարանական յստակ մակարդակ ունեցող ուսումնական հաստատութեան մը մէջ կը փափաքին կանոնաւորաբար հետեւիլ մասնագիտութեան մը: Դիչերային, մասնաւոր կամ ոչ-ակադեմական դասընթացքներ մաս չեն կազմեր ներկայ ծրագրին:

3.– Կրթաթոշակներու յատկացումը կը կատարուի բնտրութեամբ, հայկական ծագում ունեցող ուսանողներու՝ որոնք բարձրագոյն ուսման հետեւելու համար զուրկ են նիւթական անհրաժեշտ միջոցներէն: Մկզբունքով՝ Հիմնարկութիւնը չի քաջալերեր ուսանողներ որոնք իրենց ուսման կ'ուզեն հետեւիլ իրենց բնակավայրէն դուրս գտնուող համալսարաններու մէջ:

4.– Թեկնածուները պարտին ունենալ ուսումնական բարձր մակարդակ, լրացնել անհրաժեշտ բոլոր պայմանները եւ ընդունուած ըլլալ նպաստագոյն «Սօֆթօար» դասընթացքներու մէջ՝ կամ համապատասխան դասարան մը այլ համալսարաններու պարագային:

5.– Ներկայացուղ թեկնածուներն կ'ընտրուին Հիմնարկութեան գիտական մարմնոյ մը կողմէ: Միմիայն բնտրելիներն պատկանող երկու անգամներ միաժամանակ չեն կրնար օգտուիլ Հիմնարկութեան նեղակայ ծրագրէն: Նախընտրելիներ կը սրուի արժանաւոր ա՛յն ուսանողներուն որոնց բնտանեկան անմիջական պարագաները մէջ օգտուող չ եղած անցեալին Հիմնարկութեան համալսարանական կրթաթոշակներէն:

6.– Բոլոր թեկնածուները, ուր ալ բնակին անոնք, իրենց ձեռագիր դիմումագիրը պէտք է ներկայացուցած ըլլան ստորեւ նշանակուած հասցէին ամենէն ուշ մինչեւ 31 Մայիս 1988 (Հարաւային Ամերիկայի երկիրներուն՝ ինչպէս նաեւ Աւստրալիոյ համար այս թուականը պիտի ըլլայ 15 Դեկտեմբեր, 1988)

Calouste Gulbenkian Foundation
Department of Armenian Affairs
Avenida de Berna 45-A
1093 LISBON CODEX
PORTUGAL

Կարեւոր –

Ա– Դիմումները պարտադրօրէն պէտք է կատարուին թեկնածուներու կողմէ Անձնագրոյն:

Բ– Իր ուղարկած դիմումնագրի ու պահարանի վրայ՝ թեկնածուները պարտին յրատակագրօրէն նշել իրենց ինքնութիւնն ու հասցէն:

Գ– Դիմումագրին մէջ նաեւ՝ պիտոյ-ուսանողը պարտաւ հակիրճ տեղեկութիւններ տայ ուսման ընթացքի ու տեղութեան մասին:

Վերոյիշեալ կետերը չյարգող թեկնածուներու դիմումները անպատասխան կը մնան:

Ի պատասխան՝ թեկնածուներուն կը դրկուին հարցադրութիւնները, հարցաթերթիկներն ու կանոնագիրը:

7.– Այն ուսումնարու պարագային որոնց չրջանը կ'ընդգրկէ հինգէն աւելի տարիներ, ուսանող մը Հիմնարկութեան կրթաթոշակներէն կրնայ օգտուիլ առաւելագոյն հինգ տարի միայն:

8.– Շեփոխութիւններ կանխելու համար, դիմողները պարտին իրենց անունն ու մականունը թղթակցութեանց եւ հարցաթերթիկներուն մէջ գրել նոյնօրինակ ձեւով, այնպէս ինչպէս կ'երեւին անոնք ենթակային ինքնութեան թուղթին կամ անցագրին մէջ:

9.– Հիմնարկութիւնը չատ սահմանափակ թիւով կրթաթոշակներու համար նկատի պիտի ունենայ նաեւ դիմումներ թեկնածուներէ որոնք արդէն տիրացած են համալսարանական վկայականի մը եւ կը փափաքին կատարելագործել իրենց ուսումը իրենց բըրնակած երկրին կամ արտասահմանի բարձրագոյն ուսումնական հաստատութիւններու մէկուն մէջ: Դիմումնագրերը պէտք է կատարուին վերոյիշեալ ձեւով դարձեալ, նկատի ունենալով նոյն պայմանաժամերը: Այս ծրագրէն չեն կրնար օգտուիլ ուսանողներ՝ որոնք Հիմնարկութեան կրթաթոշակներէն արդէն նպաստառուորած են երկու կամ աւելի տարիներ: Հետազօտական աշխատանքներու (Research) համար կրթաթոշակ չի յատկացուիր:

10.– Ներկայացուած բոլոր թղթածրարները ի վերջոյ կը կեդրոնացուին Լիզպոն՝ ուր արժանաւոր թեկնածուներուն բնտրութիւնը կը կատարուի Օգոստոս ամսուան ընթացքին (Հարաւային Ամերիկայի երկիրներուն եւ Աւստրալիոյ պարագային Փետրուարի վերջը): Որոշումները թեկնածուներուն կը հաղորդուին ուղղակի Լիզպոնի կեդրոնէն:

11.– Ներկայ ուսումնական տարեշրջանին Հիմնարկութեան համալսարանական կրթաթոշակ ստացող ուսանողներն իրենց կրթաթոշակները 1988–1989 տարեշրջանին վերանո-

(ՇԱՐ.Ը 15-ՐԴ ԷՋ)

ՀԵՆՐԻԿ ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ

«ԱՅՍՊԵՍ ԿՈՉՎՈՒՄ ԻՆՔՆԱՎԱՐԻՔԵԱՆ 65 ՏԱՐԻՆԵՐԸ ԵՂԱՒ ՀԱՒ ԲՆԱԿՈՒՐԹԵԱՆ ՀԱՒԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՏԱՐԻՆԵՐ»

Երկրի բնակչութեան գերակշիռ մեծամասնութիւնը, խիստ ազօտ պատկերացում ունի այն երկարատեւ պատմութեան, աշխարհագրութեան մասին, որտեղ ծաւալել են իրադարձութիւնները: Իսկ երագեղ մարդկանց համար որեւէ կասկած չկայ, որ Լեռնային Ղարաբաղը մշտընթաց ենթակեցուած է հայերով եւ նրանց հայրենիքի մի մասն է:

Այս դէպքում Լեռնային Ղարաբաղն ինչպէս յայտնի՝ ւեց Ստրպէյճանական ՍՍՀ կազմում, ցաւօք, Ստրպէյճանի այն ժամանակուայ ղեկավարութիւնը, օգտուելով Մոսկիսի աջակցութիւնից եւ Ազգերի լիգայի ու ամբողջութեամբ վերցրած Ռուսաստանի համար չափազանց բարդ իրավիճակից, հասաւ Ստրպէյճանական ՍՍՀ կազմի մէջ այն տարածքի ներգրաւմանը, որտեղ բնակչութեան ւեծի քան 94 տոկոսը հայեր էին:

Այսպէս կոչուած վերնքնավարութեան՝ իրականացման յետագայ 65 տարիները եղան Մարզի հայ բնակչութեան հաշտնեքների տարիներ: Մարզի ղեկավարութեան բոլոր կարեւոր դիրքերում որպէս կանոն նշանակուում էին Բաքուի էմիսարները (բանագործները) Ստրպէյճանում հրատարակուած գիտական աշխատութիւններում, ղպրոցական եւ բուհական դասագրքերում հանրայայտ, անվիճարկելի պատմական փաստերը մեկնաբանւում են պարզունակ ձեւով, իսկ երբեմն էլ առհասարակ խեղաթիւրւում են: Հանրապետութիւնում խոպսկս հիանդագին հարց է ծառայել բնիկ ժողովրդի ծագման վերաբերեալ: Դրա լուսաբանումը յաճախ ուղեկցըւում է սեփական ժողովրդի պատմութիւնը հնացնելու եւ ազնուացնելու ձգտմամբ ի վնաս հարեւան ժողովրդի:

Վերջին տասնամեակների ընթացքում վերին ատեանների պիւեններում Մարզի ամենամեծ մասհանումները կազմել են տարեկան միջին հաշուով 91 միլիոն ռուբլի: Իսկ բուն Մարզի պիւեին 42 միլիոն է կամ մասհանումների 46 տոկոսը: Այնպէս որ, նուէրները մենք չենք ստացել եւ ծրիակներ կ երբեք չենք ենթադել: Մարզը բնակչութեան մէկ չնչի հաշուով արտադրում է 87 քիլոկրամ միս՝ Հանրապետութեան 27ի դիմաց, 320 քիլոկրամ կաթ՝ 155ի դիմաց: Լրավճառներից մենք չենք օգուում, ընդհակառակը, Հանրապետական ֆոնտ ենք մատակարարում այդ կարեւորագոյն մթերատեսակները:

«ԻՆՉՊԷՍ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՊԷՏՔ Է ՎԵՐԱԾԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՈՒՆԵՆԱՑ»...

Մենք ուշադրութեամբ հետեւում էինք Ստրպէյճանական ՍՍՀ Գերագոյն Սովետի Ցունիսի 17ի նստաշրջանին: Այնտեղ հիմնական միտքը հետեւեալն էր. իբր Ստրպէյճանի սահմանը պայմանական է, մենք ոչ ոքի չենք պահում, ով չի ուզում մեզ մօտ ապրել, թող գնայ: Ոմանք չատ աւելի որոշակիօրէն էին արտայայտւում. թող կորչեն:

Լաւ, իսկ ինչպէս վարուել այն հանգամանքի հետ, որ մենք Ստրպէյճանի Կազմի մտել ենք որպէս Ինքնավար Միաւոր՝ մեր հողի հետ միասին: Ինչպէս վարուել Սահմանադրութեան 11րդ յօդուածի հետ, որի համաձայն Սովետական Միութեան ամէն մի անկիւնում հողը պետութեան բացառիկ սեփականութիւնն է, եւ Սովետական ամբողջ ժողովրդի ընդհանուր սեփականութիւնը: Այդ դէպքում ինչու ստրպէյճանական ժողովուրդը պէտք է վերթիլի իրաւունք ունենայ մեր հարցի լուծման առնչութեամբ, ինչպէս կարելի է թոյլ տալ, որ սոցիալիստական պետութեան մէջ մի ժողովուրդ տնօրինի ուրիշ ժողովրդի ճակատագիրը: Օրէնքների որոշ մեկնաբանները փորձեր են անում պրոբլեմի լուծումից խուսափել սահմանադրութեան համապատասխան յօդուածները վկայակոչելով, ինչ անհամոզիչ են թւում գործող սահմանադրութեան շրջանակներում Լեռնային Ղարաբաղի պրորլեմի լուծման անհրաժեշտութիւնն ապացուցելու փորձերը: Աւելի չուս այն փորձում են որպէս գէնք օգտագործել բուն հարցի ականաւորման համար: Փորձեր են արւում Լեռնային Ղարաբաղի հայերի պահանջներին հակադրելու հանրապետութեան միւս շրջանների բնակուող բազմիւ հայերի իբր հակադիր կարծիքներ: Մենք մերում ենք այդ փորձերը:

«ՂԱՐԱԲԱՂԸ ԵՕԹ ԱՆԳԱՄ ԱՒԵԼԻ ՄՕՏ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆՆԵՒ ՔԱՆ ՆԱԽԻՋԵՒՆԸ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆՆԵՒ»

Ընդդիմախօսները առաջ են քաշում նաեւ այսպիսի առարկութիւն. Լեռնային Ղարաբաղը չի կարող մտնել Հայաստանի Կազմի մէջ, չէ որ նրբանք նոյնիսկ ընդհանուր սահման չունեն, մոռանալով այն մասին, որ Մարզը 7 անգամ աւելի մօտ է Հայաստանի սահմանին, քան Նախիջեւանը՝ Ստրպէյճանական ՍՍՀին: Ինդրում եմ ինձ ճիշդ հակառակը: Լեռնային Ղարաբաղի հայ բնակչութիւնը չի կարող բաւարարուել միայն նիւթական բարիքներով, ի վնաս ազգային-մշակութային եւ հոգեւոր զարգացման: Լեռնային Ղարաբաղի պրորլեմի անարդար լուծումը, ինչպէս ցոյց է տալիս կեանքը, անպայման կը յարգելի իր հայրենիքից հայ բնակչութեան արտագաքսմանը: Դրա վրկան եւ նախատինքը Նախիջեւանի ԻՍՍՀի Հայերի ճակատագրին է:

Գաղտնիք չէ, որ հայերի եւ ստրպէյճանցիների լաւ փոխյարաբերութիւններում լուրջ ճեղքուածք է առաջացել, եւ վերջը բուժելու համար ժամանակ է հարկաւոր, մեր բոլոր ջանքերով հանդերձ տարրեր են հարկաւոր որպէսզի մոռացուեն, հարթուեն, ըստպիսին ալեկոծուած փոխադարձ դառնութիւնները ու վիրաւորանքները, որպէսզի վիրաւորանքները, որպէսզի մոռացուի Սումկայիթը: Այդ երկու ազգութիւնների ներկայացուցիչների միջեւ ամէն բարգոյն Սովետի նախագահութեան խնդրմում եմ ձեզ մէկ անգամ եւս համակուել մեր ժողովրդի հոգեվորով ու յոյսերով, ՍՍՀՄ ժողովուրդների բարեկամութեան ամրապնդման շահերով: Ինչո՞ւ միմեանց ընդառաջ չգնանք, չգտնենք փոխզիջում, այլընտրանք:

(ՇԱՐ.Ը 15-ՐԴ ԷՋ)

ՆԱԽԱԳԱՀ ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ

(ՇԱՐ. 12-ՐԴ ԷՋԷՆ)

ամանապատուէթեան ոտնաշաւարում, խոչընդոտներ էին ստարուցում նրա հոգեւոր զարգացման ճանապարհին:

Ընդ որում կը ցանկանայի ընդգծել, որ ինչպէս Հարուստաւոր կատարած այցի ժամանակ ժուռնալիստների հետ զրուցելիս նշեց Մ.Ս. Կորպաչովը, ոչ ոք հարց չի առաջադրել ոչ Սովետական Իշխանութեան մասին, ոչ Սովետական Միութեան դուրս գալու մասին, ոչ սոցիալիզմի մասին:

Ընդունւում էր Կուսակցութեան եւ այն բաղաքականութեան դերը, որ ևա Լենինից յետոյ վարում է ազգային յարաբերութիւնների ոլորտում: Փետրուարի 20ին ժողովրդական դեպուտատների ԼՂԻՄի սովետի արտահերթ նստաշրջանը որոշում ընդունեց Լեռնային Ղարաբաղը Հայաստանին վերամիաւորելու կապակցութեամբ Ստրպէյճանական ՍՍՀ եւ Հայկական ՍՍՀ պետական իշխանութեան բարձրագոյն մարմինների առջեւ միջնորդելու մասին: Այդ որոշումը դուրս չի գալիս գործող սահմանադրական շրջանակներից: Այս տարուայ Ցունիսի 15ին Հայկական ՍՍՀ *Գերագոյն Սովետը, արտայայտելով հայ ժողովրդի միահամուռ կամքը,* համաձայնութիւն տուեց Հայկական ՍՍՀ Կազմի մէջ ԼՂԻՄի մտնելուն եւ դիմեց ՍՍՀՄ Գերագոյն Սովետ, խնդրելով բննարկել եւ դրականօրէն լուծել այդ հարցը:

Մենք հասկանում ենք, որ այսքան բարդ հարցը բննարկելիս անհրաժեշտ է հաշուի առնել երկու Հանրապետութիւններում տիրող չափազանց լարուած իրավիճակը: Ստրպէյճանի եւ Հայաստանի աշխատաւորներին, ժողովուրդներին իր յայտնի դիմումով Մ.Ս. Կորպաչովը կոչ արեց հանդէս բերել հաղաքացիական հասունութիւն ու համբերատարութիւն, գործել բանականութեան ու սթափ որոշումների շրջանակներում: Հայ ժողովուրդը լիակատար ըմբռնումով եւ մեծ յոյսով ընդունեց այդ դիմումը: Հանրապետութիւնում վերապահութիւն ենք լսում կեանքը: Ցաւօք, միանգամայն այլ հունով էին զարգանում իրադարձութիւնները Ստրպէյճանական ՍՍՀ-ում: Դիմումի յաջորդ օրը Սումկայիթում իշխանութիւնների բացայայտ թողտուութեամբ հայ բնակչութեան ջարդեր սկսուեցին:

Սոցիալիզմի պայմաններում վանդալիզմի այս անհրեւոյթի ակտը խիստ քարտացրեց Լեռնային Ղարաբաղին առնչուտոդ իրադրութիւնը, առաջ բերեց հայ ժողովրդի արդարացի վրդովմունքը, շրջանում լարուածութեան սրման պատճառ դարձաւ:

Իրադրութիւնը սկսում է նաեւ անպատասխանատու ամիածնց գործողութիւններով, որոնք ուշադրութիւնը հարցի վրայ հրաւիրելու համար դիմեցին հասարակական կարգի խախտման: Ես նկատի ունեմ «Զուարթնոց» օդանաւակայանում տեղի ունեցած միջադէպը: Դա նիւթական ու բարոյական լուրջ վնաս է պատճառում: Մեզ համար արտասովոր այդ երեւոյթների պատճառները մենք ամենայն մանրամասնութեամբ կը վերլուծենք, բայց արդէն այսօր պարզ է, որ Հանրապետութեան կուսակցական եւ սովետական մարմինների գաղափարախօսական աշխատանքում թոյլ եճ տրուել ոչ փոչ թուով խոշոր սխալներ, որի հետեւանքով զգալիօրէն թուլացել է նրանց ազդեցութիւնը մասսաների վրայ: Մենք միշտ չէ որ կարողանում ենք վերահսկել իրադրութիւնը:

Լեռնային Ղարաբաղի բացառիկ բարդ պրոբլեմը լուծելիս պէտք է յեենուի ՍՄԿԿ 19րդ համամիութենական կոնֆերանսի ազգամիջեան յարաբերութիւնների մասին բանաձեւի սկզբունքային դրոյթի վրայ: Նրանում նշուում է, ո ամէն մի ազգային պրոբլեմ պահանջում է կշռադատուութիւն, համակողմանի մօտեցում՝ ւուրաքանչիւր Կոնկրետ իրավիճակի խոր վերլուծութեան եւ առարկայական գնահատականների հիման վրայ: Այն պէտք է լուծել հանգիստ, անչափ պատասխանատու կերպով, սոցիալիստական դեմոկրատիայի եւ օրինականութեան շրջանակներում, նախ եւ առաջ միմեանց ընդառաջ պրուող էայլերի միջոցով, նկատի առնելով յեղափոխական նորագոյն ծաւալուած պրոցեսները, առանց վնաս հասցնելու աովետական ժողովրդի հնոտնեացիոնալ համախմբուածութեանը: Այդ որոշումը պէտք է ոչ միայն լիովին կարգաւորուի Շրջանի իրադրութիւնը, այլեւ նպաստի հայ եւ ատրպէյճանական ժողովուրդների բարեկամական, բարիսրացիական յարաբերութիւնների վերականգնմանը ու զարգացմանը: Հենց այս նպատակն էր հետապնդում Հայկական կազմի մէջ Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավար Մարզի մտնելուն եւ դիմելով ՍՍՀՄ Գերագոյն Սովետ այդ հարցը բննարկելու եւ դրականօրէն լուծելու խնդրանքով:

Ընկերներ, ես կը ցանկանայի իմ կարծիքը յայտնել որոշման մէջ ներկայացուած նախագծի առթիւ: Ամենայն հաւանականութեամբ եւ ի մեծ ցաւ մեզ, մենք չյաջողեցանք նախագահութեան անդամներին հասցնել Հայաստանում եւ ԼՂԻՄում տիրող իրավիճակի ամբողջ սրութիւնը ու ողբերգականութիւնը: Այսպիսի որոշման ընդունման դէպքում այն հայ ժողովրդի մէջ առաջ կը բերի թէ ցաւ, թէ հիասթափութիւն, բանի որ ամբողջ հայ ժողովուրդն ըսպասում էր, որ այդ հարցը բննարկելիս կ'առաջնորդուեմ կուսակցական կոնֆերանսի բանաձեւի հիմնադրոյթներով, որոնց ակունքները սկիզբ են առնում ՍՄԿԿ Կենտկոմի ապրիլեան պլենումից: Ես դիմում եմ ՍՍՀՄ Գերագոյն Սովետի նախագահութեան խնդրմում եմ ձեզ մէկ անգամ եւս համակուել մեր ժողովրդի հոգեվորով ու յոյսերով, ՍՍՀՄ ժողովուրդների բարեկամութեան ամրապնդման շահերով: Ինչո՞ւ միմեանց ընդառաջ չգնանք, չգտնենք փոխզիջում, այլընտրանք:

ԻՐԱՊԱՇՏ ՄՕՏԵՑՈՒՄՈՎ ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՅՆ ՇՐՋԱՀԱՅԵՑՈՒԹԻՒՆ

(ՇԱՐ. 11-ՐԴ ԷՋԷՆ)

...ութիւն մը կը նկատուի ...ը Ինքնավար Հան-...ութիւն մը կամ Առըր-...ութեան սահմաններուն մէջ ...կի իրավիճակով մը օժ-...ը քաղաքները:

...ժողովուրդը անվհատ ...ւ պիտի շարունակէ ...նել Ղարաբաղի ժո-...ին օրինական որո-...չումին՝ Շրջանը միացնելու մայր հայրենիք Հայաստա-նին: Մինչ այդ առաջարկուած բոլոր կիսամիջոցները ժամա-նակաւոր հանգամանք մը կրնան ունենալ միայն: Ու Հայութեան ղարաբաղեան պահանջին բաւարարումով է որ միայն «պիտի ապահովուի արդար եւ առողջ հիմերու վը-րայ ազգերու եղբայրակցու-թեան սկզբունքին կենսագոր-ծումը խորհրդային բազմազգ Միութեան մէջ», ինչպէս որ կ'եզրափակուի Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան հաղորդագրութիւնը:

«ՊԱՅՔԱՐ»

ՀԵՆՐԻԿ ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ

(ՇԱՐ. 14-ՐԴ ԷՋԷՆ)

...է իրականացուեն ...գար գործարար ...ներ (չփուլներ). ...անք չեն յաջողում եւ, ...լինենք, այնքան էլ ...յաջողուի: Իսկ բոլո-...ելը, փոխադարձ ...թեան ու բարեացա-...թեան դրսեւորումնե-...ը փաստօրէն ու-...էր խնդիր է ամէն մի ...ի համար: Ստեղծուած ...ում միակ ճիշդ ...ը կարող է լինել Լեռ-...ն Ղարաբաղի դուրսբե-...ը Ադրպէյճանից: Ես ...անք չեմ տեսնում: ...փորձեցի հակիրճ ելոյ-..., ինչպէս ասում են, ա-... գունաբարդումների ներկայացնել այսօրուայ վիճակը եւ այն ծնած պատ-ճառները: Զգիտեմ, յաջողեց ինձ դա արդեօք: Ես յամենայն դէպս ջանում էի խստիւ հետե-ւել 19րդ կուսակցական կոն-ֆերանսում Մ. Ս. Գորպաչո-վի հռչակած սկզբունքին. «Աւելի լաւ է ճշմարտութիւնը, ինչպէս որ կայ, քան կիսա-ճըշմարտութիւնը, ինչպէս ուզում են լսել»: Ինձ վերա-բերում է դաշտային եւ Լեռ-նային Ղարաբաղի տնտեսա-կան կապերին, պէտք է ասել, Լեռնային եւ Դաշտայի որեւէ տնտեսական կապ գոյութիւն չունի: Կայ ընդհանուր առ-մամբ Լեռնային Ղարաբաղի շատ ուժեղ արտայայտուած, շատ յստակ կախում ամբողջ Ադրպէյճանից: Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզը առ այսօր չունի իր ալրաղաց գործարանը. չունի իր համա-կըցուած կերի գործարանը. չունի երկաթբետոնէ արտադ-րանքների գործարանը, չունի իր տնաշինական կոմբինատը: Մեր շինարարական կազմա-կերպութիւնների արտադրա-կան կարողութիւնը տարեկան 20 միլիոն ռուբլի է: Մեզ տը-ւել են 400 միլիոն ռուբլի: 400 միլիոնը հարկաւոր է իրացնել 7 տարում: Եօթ տարում 20 միլիոնի հաշուարկով կարելի է իրացնել 140 միլիոն: Մեր փոխարէն ով է իրացնելու, ե-թէ մենք արտադրական կարո-ղութիւններ չունենք:

ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

(ՇԱՐ. 18-ՐԴ ԷՋԷՆ)

...ել տալու համար պարտին ...ից դիմումները յղել ուղ-...ի Հիմնարկութեան կեդ-...ին՝ Մարտ 1-էն մինչեւ ...իս 31, 1988 (Հարաւային ...երիկայի երկիրներուն ...պէս նաեւ Աւստրալիոյ համար՝ Սեպտեմբեր 15-էն մինչեւ 15 Դեկտեմբեր, 1988) ստանալու համար հարկ եղած հարցաթերթիկները: Նշա-նակուած պայմանաժամերը չյարգող ուսանողներու դի-մումները նկատի չեն առնը-ւիր:

ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ
ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
Լիզպոն, 1 Փետրուար, 1988

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 37

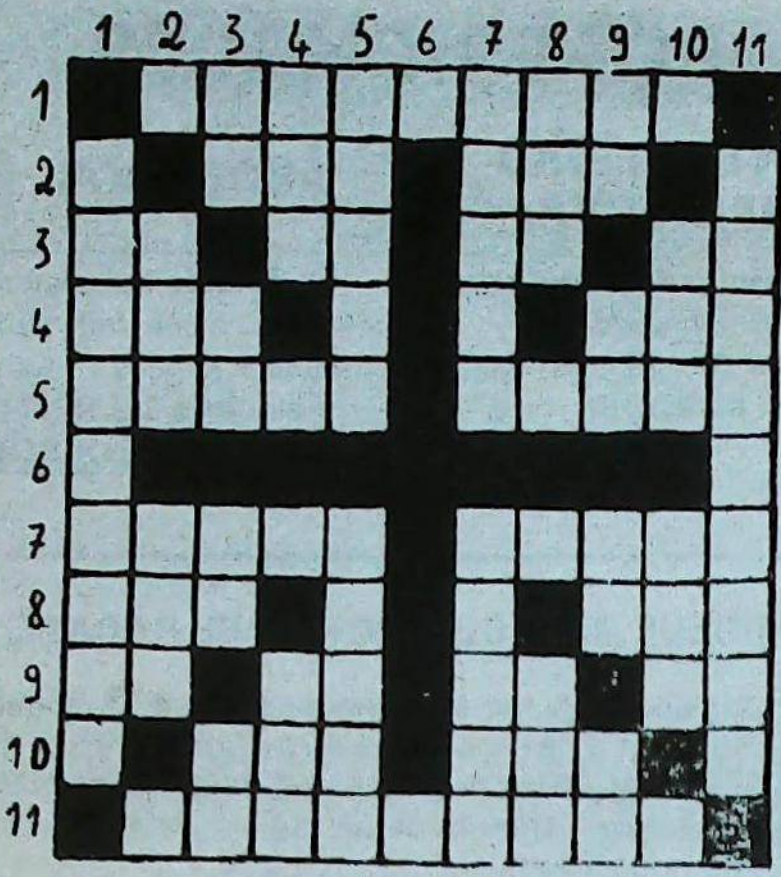

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1.– Պետական գործերու մէջ հմուտ: 2.– Ձոյինարի ծառի պտուղ-սերունդ: 3.– Փարաւոններու Արարիչը – աղբ – ձըմ-ռան յատուկ բացագանչութիւն – կէս հայր: 4.– Սուկ – գա-լարուած աղուամազ: 5.– Երեւմուկ – ժողովարան: 7.– Կու-ռաք – լոկ: 8.– Փոխարէն – մեծահարուստ: 9.– Ըլլալ բայէն – երկու հարիւրաւորներ – ծայրագոյն ձայնանիշ – ան: 10.– Անսկիզբ արար – պէս: 11.– Երկչաբաթեայ:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1.– Արեւելքի եւ անոր լեզուներուն տեղեակ: 2.– Գոնով եար – նշանագիր: 3.– Դերանուն – պարպուած՝ վիճակ – Դժ. դարու վերջին տարին – վարէն վեր՝ նիւթ: 4.– Վարէն վեր պակասաւոր որկրամոլ – կոտորակ: 5.– Ջուրի փոքր ճամբայ –վարէն վեր՝ անկէ Հայաստան շատ տեսաւ: 7.– Ազնուական –Հայաստանի զինանշանին վրայ: 8.– Բարձրագոյն նշանա-կող մասնիկ – վարէն վեր սղաբանակ (կէսը): 9.– Էական բայէն – «մուրճ»ին երկու ծայրերը – երկնքի կարեւոր կող-մը – տեղական Աստուած: 10.– Օտար լեզուով «ես» – վարէն վեր երկրորդ Ադամ: 11.– Աղթամամ:

ԼՈՒԾՈՒՄ ԹԻՒ 36 ԽԱՉԲԱՌԻ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ	ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ
1.– միակողմանի:	1.– մխիթարութիւն:
2.– խայկին:	2.– մականի:
3.– իմ – զօրս – ախ:	3.– ախ – թանկ – նա:
4.– թաթ – ռա – լկա:	4.– կազ – ռf – իւր:
5.– ակառն – օճան:	5.– ոլոռն գրիչ:
6.– fնար – օդաչու:	6.– արկղ – օդաչու:
7.– անկ – դդ – կաթ:	7.– միս – օդ – նաթ:
8.– կի – իրան – լի:	8.– ան – լճակ – շի:
9.– շաչիւն:	9.– լաղակս:
10.– նկարչութիւն:	10.– իշխանութիւն:

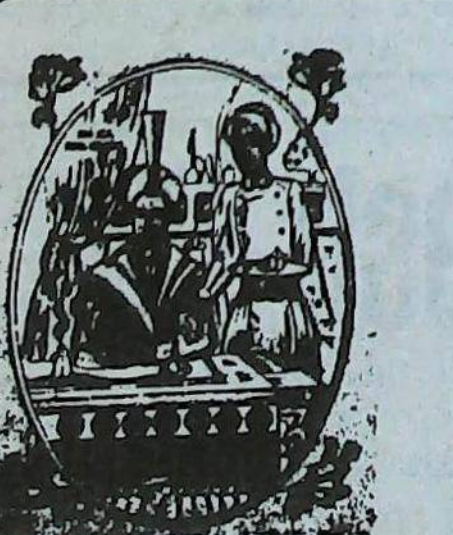

Su café molido
al gusto oriental

Gran Visir

Boedo 510.
T.E.: 97-4763

PROFESIONALES

CONTABILIDAD IMPOSITIVA

Dr. Juan Carlos Merdinian
Abogado
Rondeau 578 TE. 051-45215
CORDOBA

ABOGADOS

Dr. Ricardo Delanian
Estudio Contable Impositivo
Contador Público U.N.C.
Entre Ríos 263 1° 4
T.E. 3-1141 CORDOBA

EMPIECE BIEN SU NOCHE DEL SABADO

Sintonice todos los sábados de 21,30 a 22 la audición radial "En confraternidad Argentino Armenia", trasmitida por LR 3 Radio Belgrano, en el 950 de su dial. Voz y Cultura de un pueblo Milenario para una Argentina Joven.

Participe, auspiciando este programa y solicitando representante al 38-1257, I ATINARMEN PUBLICIDAD - Depto. Radio.

Merceril S.A.

Larrea 237. Capital

T.E.: 48-9343

ACCIDENTADOS

Adelantamos hasta A 100.000
por su daño físico o material
Estudio Jurídico EREVAN
Sarandí 461, 2° A TE. 941-9969
atención las 24 horas

EL PROFESIONAL LOS RECETA BARTAMIAN LOS DISEÑA SU HIJO LOS PREFIERE LINEA PIE/RECTOR DE ORTOPEDIA BARTAMIAN

CALZADO CORRECTIVO A PRUEBA DE CHICOS: CALIDAD Y DISEÑO

Calzado Correctivo

Calzado Deportivo

PLANTILLAS CORRECTORAS

Ortopedia Bartamian tambien las pone a sus pies

ARTICULOS DE ORTOPEDIA EN GENERAL

Descuentos desde el **30%** a Obras Sociales.
Consulte con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEDIA DE
Bartamian
Av. Belgrano 1699 Tel. 45-5213 Bs. As.
Av. 7 N° 1134 Tel. 3-4935 La Plata

Boca Juniors, Primer Rival de Armenio

El miércoles 10 de agosto ppdo., fue sorteado el programa de partidos correspondientes al Campeonato de Fútbol de Primera División '88/89, organizado por la Asociación del Fútbol Argentino. Dicho certamen se iniciará el próximo 11 de setiembre y concluirá el 28 de mayo de 1989, con un receso intermedio entre el 22 de diciembre de este año y el 29 de enero de la temporada venidera. Se disputarán dos ruedas (todos contra todos, invirtiendo la condición de local, por puntos). Cabe agregar que habrá nuevamente dos descensos, que surgirán por el sistema de promedios.

Deportivo Armenio jugará una vez más en este torneo, que en esta oportunidad presenta una modificación reglamentaria. Debido a ésta, los dos primeros al término de la ronda inicial, se clasificarán para la Copa Libertadores de América 1989, a jugarse en el primer semestre de dicha temporada, debido a la disputa de las eliminatorias para el próximo Campeonato Mundial. Por otra parte, el campeón y el ganador de la Liguilla, participarán en la edición 1990 de la Copa Libertadores. A propósito de la Liguilla también tendrá un cambio con respecto a su último desarrollo. Ahora, será de doble eliminación, de modo que los perdedores contarán con una nueva chance en el Torneo Clasificación, de donde surgirá un finalista que se medirá finalmente con el ganador de la Liguilla principal.

Al margen de todo el aspecto reglamentario, lo más importante es el fixture que deberá afrontar Deportivo Armenio. El mismo lo publicaremos completo en nuestra próxima edición.

Daniel R. Der Avedisian

Shushan Ekshian

COCINA

Medias lunas de jamón

Preparar una masa con: 100 gramos de manteca, 100 gramos de harina, 100 gramos de papas hervidas y pasadas por el prensapapas, media cucharadita de sal, 1 yema, 10 gramos de levadura de cerveza disuelta en 1/2 cucharadita de azúcar y 1 cucharada de leche fría.

Dejar descansar una hora.

Estirar la masa y cortar triángulos de unos 10 cms. de lado, poner un poco de jamón cocido picado mezclado con otro poco de mostaza, y formar las medias lunas. Acomodarlas sobre una chapa enmantecada, dejarlas levar, pintar con huevo y cocinarlas en horno caliente de unos 15 a 20 minutos.

Relleno en alternativa:

2 cucharaditas de salsa blanca, bien espesa, 50 gramos de queso fontina rallado, 2 cucharaditas de queso rallado, 1 cucharadita de perejil picado, 1 yema, y condimentar.

DONACIONES

Con motivo de celebrar su 80° cumpleaños la señora Nvart Kafafian, se han efectuado las siguientes donaciones:

a **Sardarabad**.

Alberto Balian y Sra.	A 200
Rafael Balassanian y Sra.	A 200
Daniel Youssefian y Sra.	A 200
al Fondo Melik y Nvart Kafafian (UGAB)	
Nvart Kafafian	A 500
Jose Youssefian y Sra.	A 300
Nazareth Cuchian y Sra.	A 300
Ohannes Mateossian y Sra.	A 300

Además, hemos recibido, para **Sardarabad**, las siguientes donaciones:

José Youssefian	
N.N.	A 2268
	A 400
En el aniversario del fallecimiento de Eduardo Balayan, su madre, la señora Balayan, dona	A 200

Unión Compatriótica Armenia de Marash
Celebración 64° Aniversario
Sábado 1° de octubre, 21 horas
"Nor Marash" Armenia 1242

Periódico Armenio "SARDARABAD" de la ASOCIACION CULTURAL TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E.: 771-2520
Horario de atención: *Lun. a Vier de 10.00 a 19.00 hs.*

Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 78.836
Director
MIHRAN SARAFIAN
Corresponsalía, receptoría de avisos y suscripciones en
BRASIL
Sr. Hrair Stepan Chahinian
Av. Coxingui 191 - Ap. 84
CEP. 0579 - Sao Paulo - SP
Brasil
URUGUAY
Dr. Pedro Tanielian
Benito Blanco 675 Ap. 201
T.E.: 70-3114 Montevideo

cash

Sociedad Anónima de Cambio y Turismo
E.V. y T. 431/79
Agente Extra-Bursátil N° 530
Excursiones Nacionales e Internacionales Cruceros al Caribe
Precios Especiales para Viajes a Erevan
(Descuentos a grupos estudiantiles)

Lidia Guezikaraian de Martínez
Directora de Ventas

Buenos Aires: Sarmiento 2232- Tel. 47-2091/3944/6714/7106 - 48-6826
Mendoza: San Martín 1173 - Tel. 248013-249733
San Juan: Rivadavia y Tucumán - Tel. 223450-222020

IATA
5058657